

รายงานผลการศึกษาและ วิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติ ปี 2554

ฉบับผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	1-44
บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	5
1.1 วัตถุประสงค์	5
1.2 การรวบรวมข้อมูล	5
1.3 สถานภาพของบริษัท	5
1.4 สัญชาติของผู้ถือหุ้นต่างชาติหลัก	7
1.5 ผลประกอบการบริษัท ปี 2553	8
บทที่ 2 อิทธิพลและปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อนักลงทุนต่างชาติ.....	10
2.1 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย	10
2.2 ปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย	13
บทที่ 3 ความสามารถในการแข่งขันของไทย เมื่อเทียบกับประเทศอื่น	15
3.1 ศักยภาพในการแข่งขันของไทยกับประเทศอื่น	20
3.2 ทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย	25
บทที่ 4 ความพึงพอใจของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อบริการของสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน (BOI)	27
บทที่ 5 บทวิเคราะห์การสำรวจความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2553	30
5.1 แนวทางในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุน ปี 2554	31
บทที่ 6 ข้อเสนอแนะจากที่ได้รับจากผลการศึกษา.....	41
บทที่ 7 ข้อเสนอแนะจากที่ได้รับจากการจัดสัมมนาเพื่อแถลงผลการศึกษา	43

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	แสดงสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ จำแนกตามประเภทธุรกิจหลักของกิจการ.....	6
ภาพที่ 2	แสดงสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ จำแนกตามสัญชาติของผู้ถือหุ้นหลัก.....	7
ภาพที่ 3	แสดงมูลค่าสินทรัพย์รวม ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2553.....	8
ภาพที่ 4	แสดงสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ ในปี 2553.....	9
ภาพที่ 5	แสดงปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจ และการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในประเทศไทย (รวม)	10
ภาพที่ 6	แสดงปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจและการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในประเทศไทย (5 ลำดับ).....	12
ภาพที่ 7	แสดงปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจ และการลงทุนในประเทศไทย.....	13
ภาพที่ 8	แสดงปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย (5 อันดับ).....	14
ภาพที่ 9-10	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ (ปัจจัยการผลิต)	16
ภาพที่ 11-12	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ (ปัจจัยด้านแหล่งเงินทุน)	17
ภาพที่ 13-14	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ (ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ)	18
ภาพที่ 15-16	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ (ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน)	19
ภาพที่ 17-19	แสดงความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญในการตัดสินใจ ลงทุนในแต่ละประเทศ (ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจและ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน).....	21-22
ภาพที่ 20	แสดงความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญในการตัดสินใจ ลงทุนในแต่ละประเทศ (ปัจจัยด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ)	23
ภาพที่ 21-22	แสดงทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทยปี 2554-2555.....	25-26
ภาพที่ 23	แสดงระดับความพึงพอใจของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อคุณภาพ และบริการที่ ได้รับจาก BOI	27
ภาพที่ 24	แสดงสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนต่างชาติต้องการได้รับจาก BOI	29

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงสัดส่วนของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ	11
ตารางที่ 2	แสดงมูลค่าการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2553	30
ตารางที่ 3	แสดงสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานที่ใช้ในบริษัท	34
ตารางที่ 4	แสดงสัดส่วนแรงงานฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือที่ใช้ในบริษัท	35
ตารางที่ 5	แสดงเขตการลงทุนของบริษัท จำแนกตามบริษัทที่ได้รับ และไม่ได้รับการ ส่งเสริมจาก BOI และจำแนกตามสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ	36
ตารางที่ 6	แสดงส่วนแบ่งของบริษัทในตลาด	37
ตารางที่ 7	แสดงระดับการแข่งขันทางการค้าที่บริษัทเผชิญ	38
ตารางที่ 8	แสดงกลยุทธ์การตลาดของบริษัท	39
ตารางที่ 9	แสดงประเภทธุรกิจที่เอื้อต่อการสนับสนุนจาก BOI	40

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554 ทางทีมที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ประกอบการที่มีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จำนวน 4,000 กว่าราย ในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ครอบคลุมบริษัทที่ได้รับและไม่ได้รับส่งเสริมการลงทุน โดยคาดหวังให้ได้รับแบบสอบถามกลับขั้นต่ำ 400 บริษัท ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 404 ราย โดยนำผลการศึกษาเชิงปริมาณ มาวิเคราะห์ร่วมกับผลข้อมูลเชิงลึกจากนักลงทุนต่างชาติ (30 ราย) ที่ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น

ระดับความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย

จากภาพรวมในการวิเคราะห์ปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติพิจารณาถึงการลงทุนในปี 2553 ประเทศไทย ยังคงสถานภาพของประเทศที่มีศักยภาพ เนื่องจากความพร้อมในด้านปัจจัยพื้นฐานทางภูมิประเทศ ราคาต้นทุนที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐาน อัตราและคุณภาพของแรงงานทั้งประเภทไร้ฝีมือและมีฝีมือ รวมถึงสิทธิประโยชน์ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการสนับสนุนอื่นๆ ของรัฐที่สร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนขยายการลงทุนในปี 2553 อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแนวโน้มเชิงลบ และโอกาสในการเลือกลงทุนที่น้อยลงอาจมาจากปัญหาภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของรัฐบาลโดยตรง กล่าวคือ เสถียรภาพของรัฐบาล ความมั่นคงทางนโยบายเศรษฐกิจ การเมือง การลงทุน และกระบวนการทำงานที่โปร่งใสของภาครัฐ ซึ่งหากรัฐบาลไม่สามารถสร้างภาพของความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในคณะรัฐบาล ผลกระทบที่มีต่อระดับความเชื่อมั่นของนักลงทุนก็จะมีแนวโน้มเชิงลบอย่างแน่นอน

แผนการดำเนินการในปี 2553-2554 (แผนระยะสั้น)

ทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทยที่ถูกคาดการณ์ในระยะสั้น (1 ปี ข้างหน้า) มีแนวโน้มเชิงบวกมากกว่าเชิงลบในทุกประเภทธุรกิจ โดยนักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่ยังคงมีนโยบายการลงทุนในระดับที่ไม่ลดน้อยลงกว่าเดิม ทั้งนี้จากการที่นักลงทุนต่างชาติระบุว่าธุรกิจที่ตนเองกำกับดูแลอยู่มีแนวโน้มที่จะขยายกิจการมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงทิศทางการลงทุนในประเทศไทยที่น่าจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในอนาคตอันใกล้

อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญที่ตกย้ำให้ประเทศไทยยังคงต้องให้ความระมัดระวังในการบริหารประเทศให้เกิดความสงบเรียบร้อย ก่อปรกับรัฐบาลไทยควรมีนโยบายการทำงานที่ชัดเจนกระบวนการทำงานที่โปร่งใสและเน้นความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในประเทศเพื่อเรียกความเชื่อมั่นกลับคืนมา เนื่องจากปัญหาข้อยุติด้านการเมืองจะเป็นปัญหาภายในที่จัดการได้ยาก

ภายในรัฐบาลเดียวเนื่องจากรัฐบาลใหม่เพิ่งผลัดมือกับรัฐบาลเก่า ดังนั้นสิ่งที่นักลงทุนมีความกังวลมากเป็นพิเศษ คือเรื่องของนโยบายด้านการค้า/การลงทุนของรัฐบาลใหม่ ที่นักลงทุนยังคงเฝ้าระวังว่าจะออกมาในลักษณะที่เอื้อประโยชน์หรือเป็นอุปสรรคทางการค้า และธุรกิจประเภทใดที่จะได้รับผลกระทบบ้าง

แผนการดำเนินการในปี 2554 และปี 2557 (แผนระยะยาว)

หากพิจารณาถึงแนวโน้มในการลงทุนในระยะยาว (3 ปีข้างหน้า) พบว่าปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติแสดงความคิดเห็นว่าประเทศไทยน่าจะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ไม่แตกต่างไปจากเดิมมากนักเนื่องจากนักลงทุนยังอยู่ในสถานะเฝ้าระวังและยังไม่กล้าขยายการลงทุนมากนัก จำเป็นต้องใช้เวลาในการดูรูปการของรัฐบาลใหม่ที่ทุกฝ่ายต่างตั้งความหวังว่าจะสามารถพยุงประเทศให้เกิดความสงบเรียบร้อย สร้างสันติในรัฐบาลเพื่อให้ทุกฝ่ายทำงานได้ตามปกติ

อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องของค่าจ้างแรงงานยังคงเป็นประเด็น ที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญ กอปรกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างจีน เวียดนาม และอินเดียดูจะมีแนวโน้มที่เอื้อต่อการลงทุนอยู่มาก ดังนั้นหากรัฐบาลไม่สามารถกำหนดราคาค่าจ้างของแรงงานกลุ่มฝีมือและไร้ฝีมือให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม คือ มีคุณภาพสมราคาย่อมส่งผลต่อการทบทวนการขยายการลงทุนในประเทศอย่างแน่นอนเพราะประเทศเพื่อนบ้านดูจะมีภาษีที่ดีกว่าในเรื่องของการสื่อสารทางธุรกิจ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรของชาติในกลุ่มแรงงานฝีมือต้องเน้นเรื่อง Communication Staff และแก้ไขปัญหारेื่อง Language Barriers ที่จะส่งเสริมให้ต่างชาติสามารถทำงานกับแรงงานไทยได้ง่ายกว่าเดิม

ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญ และพิจารณาร่วมในการตัดสินใจที่จะขยายการลงทุน หรือรักษาระดับการลงทุนในสัดส่วนเท่าเดิมหรือย้ายพื้นที่การลงทุนไปยังประเทศอื่นพบว่า ประเทศไทยยังสามารถรักษาระดับความเชื่อมั่นในหลายปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญได้ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นกลุ่มคู่แข่ง และคู่แข่งที่มีศักยภาพอย่างเช่น จีน เวียดนาม อินเดีย และมาเลเซีย หลายประเด็น โดยปัจจัยที่ถือนักลงทุนต่างชาติยังให้ความเชื่อมั่นกับประเทศไทยมากกว่าประเทศอื่นๆ รายละเอียดดังนี้

1. **ด้านปัจจัยการผลิต** โดยหากเปรียบเทียบภาพรวมของการแข่งขันระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม) พบว่าปัจจัยขั้นพื้นฐานเรื่องของภูมิประเทศและที่ดิน “การเป็นเจ้าของที่ดิน” เป็นปัจจัยหลักที่นักลงทุนต่างชาติเห็นว่าประเทศไทยมีภาษีที่ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผล

ต่อการเลือกประเทศไทยเป็นฐานของการผลิตในหลายธุรกิจ ขณะที่ประเทศเวียดนามมีความได้เปรียบในด้านแรงงานมีฝีมือมากกว่าประเทศไทย หากเปรียบเทียบภาพรวมของการแข่งขันระหว่างประเทศไทยและประเทศนอกกลุ่มอาเซียน พบว่าปัจจัยขั้นพื้นฐานเรื่องของภูมิประเทศและที่ดินเป็นปัจจัยหลักที่ประเทศไทยดูมีภาษีที่ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามประเทศจีนยังดูมีความได้เปรียบมากกว่าบ้านเรา ในด้านความเพียงพอของปัจจัยการผลิตและด้านต้นทุนการผลิต และประเทศอินเดีย มีความได้เปรียบในด้านแรงงานไร้ฝีมือทั้งในเรื่องค่าจ้างและจำนวนแรงงานที่มีอยู่

2. **ด้านแหล่งที่มาของการลงทุน** ได้แก่ การระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายในประเทศ ต้นทุนการผลิต และต้นทุนในการอยู่อาศัย โดยประเทศไทยมีระดับที่ดีกว่าคู่แข่งในกลุ่มอาเซียนเกือบทุกด้าน อย่างไรก็ตาม มาเลเซียถือได้ว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายในประเทศ ขณะที่ประเทศไทยมีระดับที่ดีกว่าคู่แข่งนอกกลุ่มอาเซียนอย่างจีนและอินเดียในทุกประเด็น
3. **ด้านสภาพเศรษฐกิจ** มาเลเซียถือได้ว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย ในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและอัตราเงินเฟ้อ ที่ดูจะมีการรักษาระดับได้ดีกว่าไทย ขณะที่ประเทศไทยมีคู่แข่งที่สำคัญได้แก่ จีนและอินเดีย ในประเด็นเรื่องความต้องการในตลาดและอัตราแลกเปลี่ยนที่มีระดับที่เหมาะสมกว่า
4. **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** มาเลเซียถือได้ว่าเป็นคู่แข่งชั้นที่มีศักยภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานเกือบทุกด้าน โดยอยู่ในระดับที่สูงกว่าไทยค่อนข้างชัดเจน ขณะที่เมื่อเทียบกับประเทศที่อยู่นอกกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศไทยยังอยู่ในระดับที่ดีกว่าจีนและอินเดียอยู่มากในทุกด้าน
5. **ด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ** มาเลเซีย เป็นคู่แข่งชั้นที่มีความได้เปรียบกว่าไทยค่อนข้างชัดเจนในประเด็นเรื่องความโปร่งใสและความแน่นอนของนโยบายภาครัฐ ขณะที่ประเทศจีนเป็นคู่แข่งชั้นที่มีความได้เปรียบกว่าจากประเด็นเรื่องความโปร่งใส และความแน่นอนของนโยบายภาครัฐมากกว่าไทย

ความพึงพอใจต่อบริการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

นักลงทุนที่มาจากฝั่งตะวันตก ได้แก่ ฝรั่งเศส อเมริกาเหนือ และยุโรป มีสัดส่วนการเคยใช้บริการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่านักลงทุนจากประเทศแถบอาเซียน

สำหรับด้านการบริการที่ได้รับจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่า

นักลงทุนต่างชาติมีระดับความพึงพอใจลดต่ำลงอย่างเห็นได้ชัดในทุกประเด็นด้านการบริการ ได้แก่ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านการให้บริการอย่างครบวงจร และด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยแต่ละประเด็นย่อยดังกล่าวมีสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติพึงพอใจลดต่ำลงมากกว่าร้อยละ 10 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความเร็วในการให้บริการด้านต่างๆที่มีสัดส่วนของผู้ใช้บริการพึงพอใจไม่ถึงครึ่งหนึ่ง (42.1 %)

เมื่อสอบถามนักลงทุนต่างชาติถึงแนวทาง/ทิศทาง/มาตรการที่ต้องการให้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีส่วนช่วยในการดำเนินการ เนื่องจากจะส่งผลดีกับภาคการลงทุนและรายได้ผลประโยชน์โดยรวมมากขึ้น พบว่านักลงทุนต่างชาติต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนส่งเสริมในเรื่องการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุด โดยมีสัดส่วนของนักลงทุนที่มีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 45.0 ซึ่งมีสัดส่วนของความต้องการโดยรวม 3 ลำดับเท่ากับร้อยละ 78.9

ทั้งนี้ผลการสำรวจเมื่อวิเคราะห์ผลเฉพาะนักลงทุนต่างชาติที่ระบุเฉพาะอันดับที่ 1 หรือรวม 3 อันดับยังคงสามารถหาข้อสรุปได้เช่นเดิมว่า สิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนต่างชาติต้องการได้รับจาก BOI รองลงมาจากการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ การยกเว้น/ลดอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ/วัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออก โดยมีสัดส่วนของนักลงทุนที่มีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 27.9 ซึ่งมีสัดส่วนของความต้องการโดยรวม 3 ลำดับเท่ากับร้อยละ 69.5 และยกเว้นหรือลดอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร โดยมีสัดส่วนของนักลงทุนที่มีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 15.3 และมีความต้องการโดยรวม 3 ลำดับเท่ากับร้อยละ 71.7

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

1.1 วัตถุประสงค์

การศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทยเป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในประเทศไทย การกำหนดแผนการลงทุนในระยะสั้น รวมถึงเพื่อให้ทราบถึงความต้องการในบริการด้านต่างๆ ของสำนักงานฯ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานที่ถูกนำไปใช้ในการทบทวนนโยบายส่งเสริมการลงทุนและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนให้ดียิ่งขึ้น

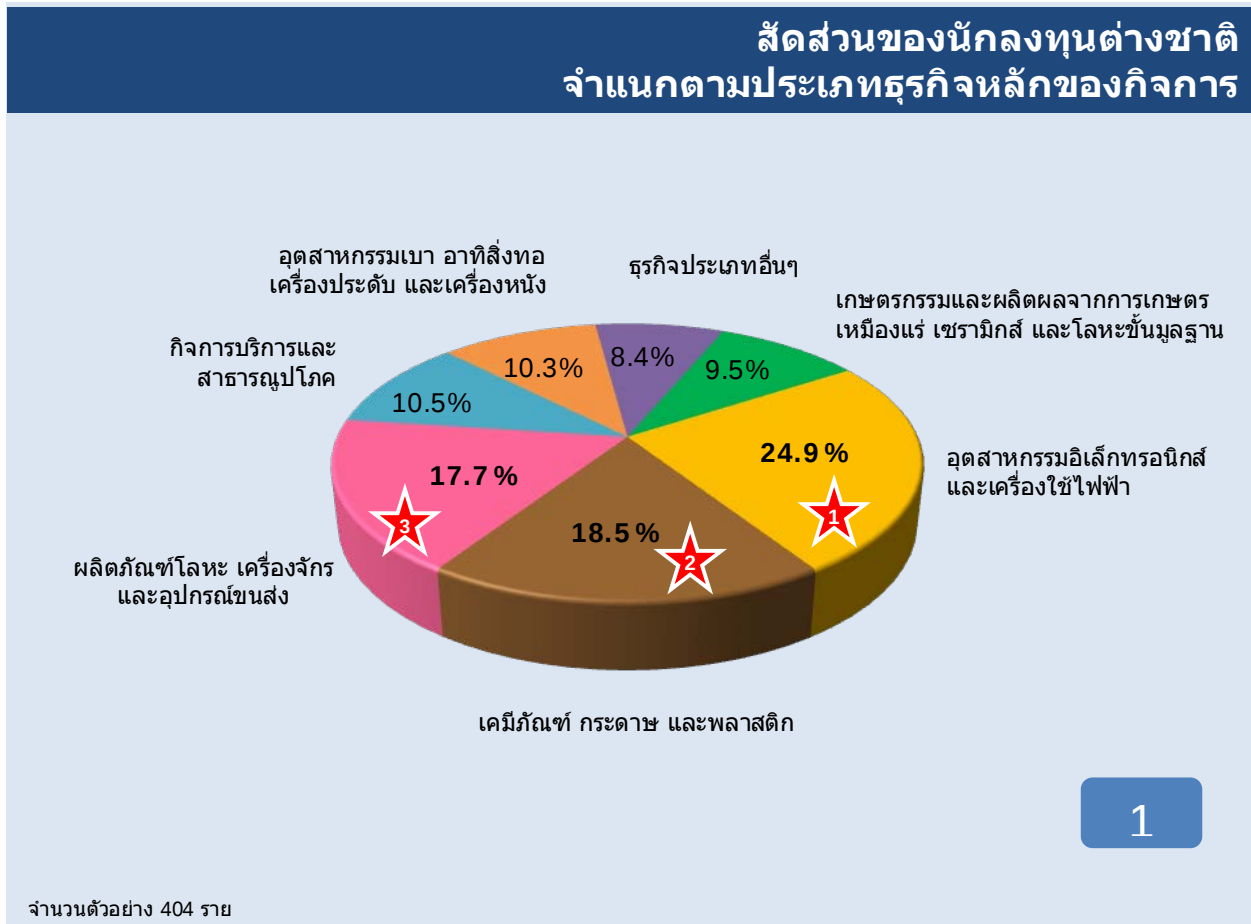
1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554 เป็นข้อมูลที่ได้จากผู้ประกอบการที่มีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จำนวน 404 รายจากทั้งหมดที่มีการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 4,000 ราย ซึ่งคิดเป็นอัตราตอบกลับประมาณร้อยละ 10.1 นอกจากการสำรวจความคิดเห็นของนักลงทุนต่างชาติในเชิงปริมาณ การศึกษาในครั้งนี่ยังได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกนักลงทุนต่างชาติ จำนวน 30 ราย

1.3 สถานภาพของบริษัท

นักลงทุนต่างชาติที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนที่ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.9 รองลงมา เป็นนักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจด้านเคมีภัณฑ์กระดาษและพลาสติกร้อยละ 18.5 และดำเนินธุรกิจประเภทผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่งร้อยละ 17.7 ซึ่งถือเป็น 3 อันดับแรก ส่วนที่เหลือเป็นนักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินกิจการประเภทอื่นๆ มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 โดยนักลงทุนต่างชาติที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักลงทุนต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 85 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

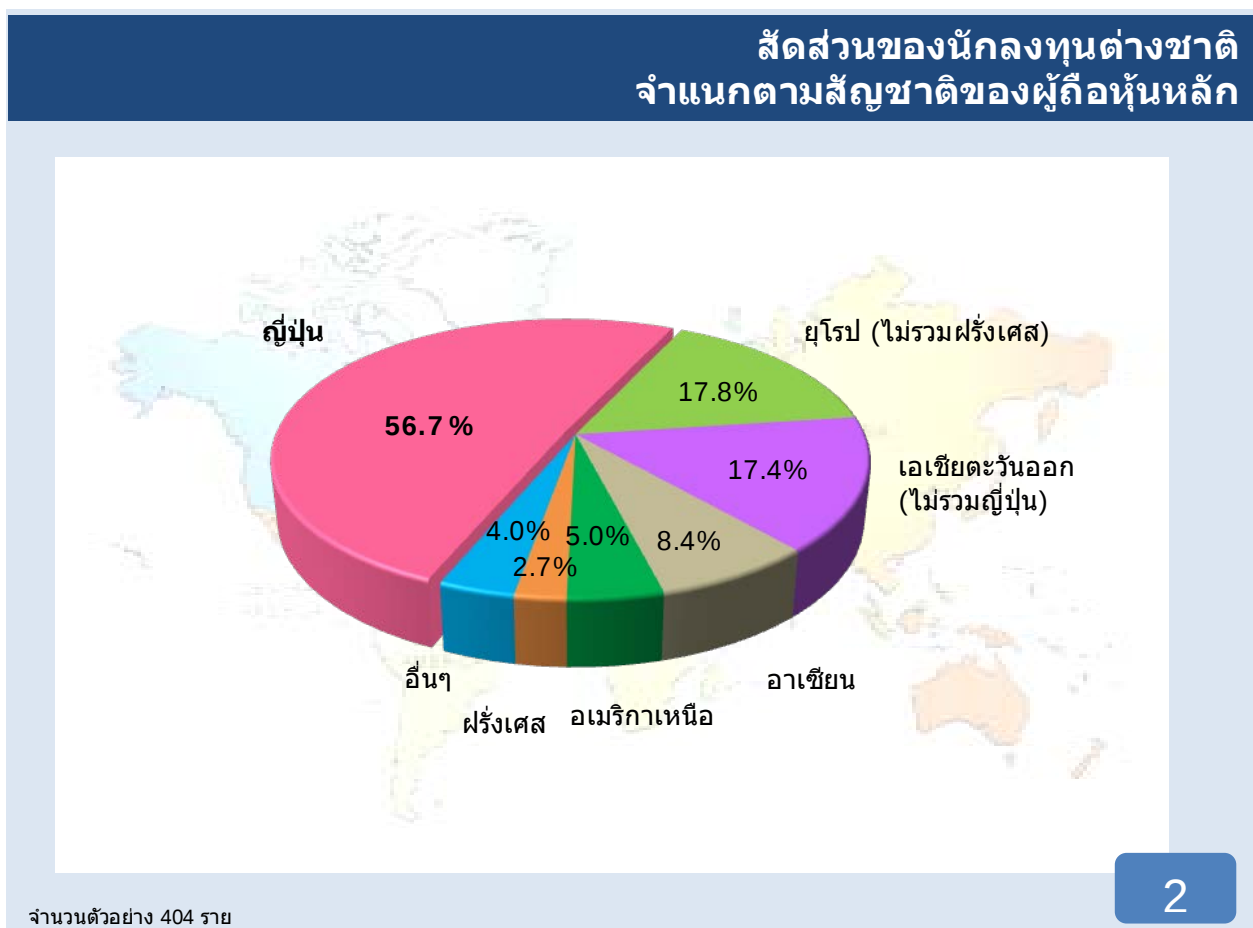
ภาพที่ 1 แสดงสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ จำแนกตามประเภทธุรกิจหลักของกิจการ

1.4 สัญชาติของผู้ถือหุ้นต่างชาติหลัก

หากพิจารณาสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในภาพรวม พบว่า นักลงทุนต่างชาติที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยบริษัทที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักลงทุนต่างชาติจากประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด แม้ว่าการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นช่วงเวลาที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเกิดมหันตภัยทางธรรมชาติที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ทว่านักลงทุนที่เป็นผู้ถือหุ้นชาวญี่ปุ่นยังคงให้ความร่วมมือในการตอบกลับในสัดส่วนที่สูงกว่านักลงทุนต่างชาติจากประเทศอื่นหลายเท่าตัว คิดเป็นร้อยละ 56.7 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ภาพที่ 2 แสดงสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ จำแนกตามสัญชาติของผู้ถือหุ้นหลัก

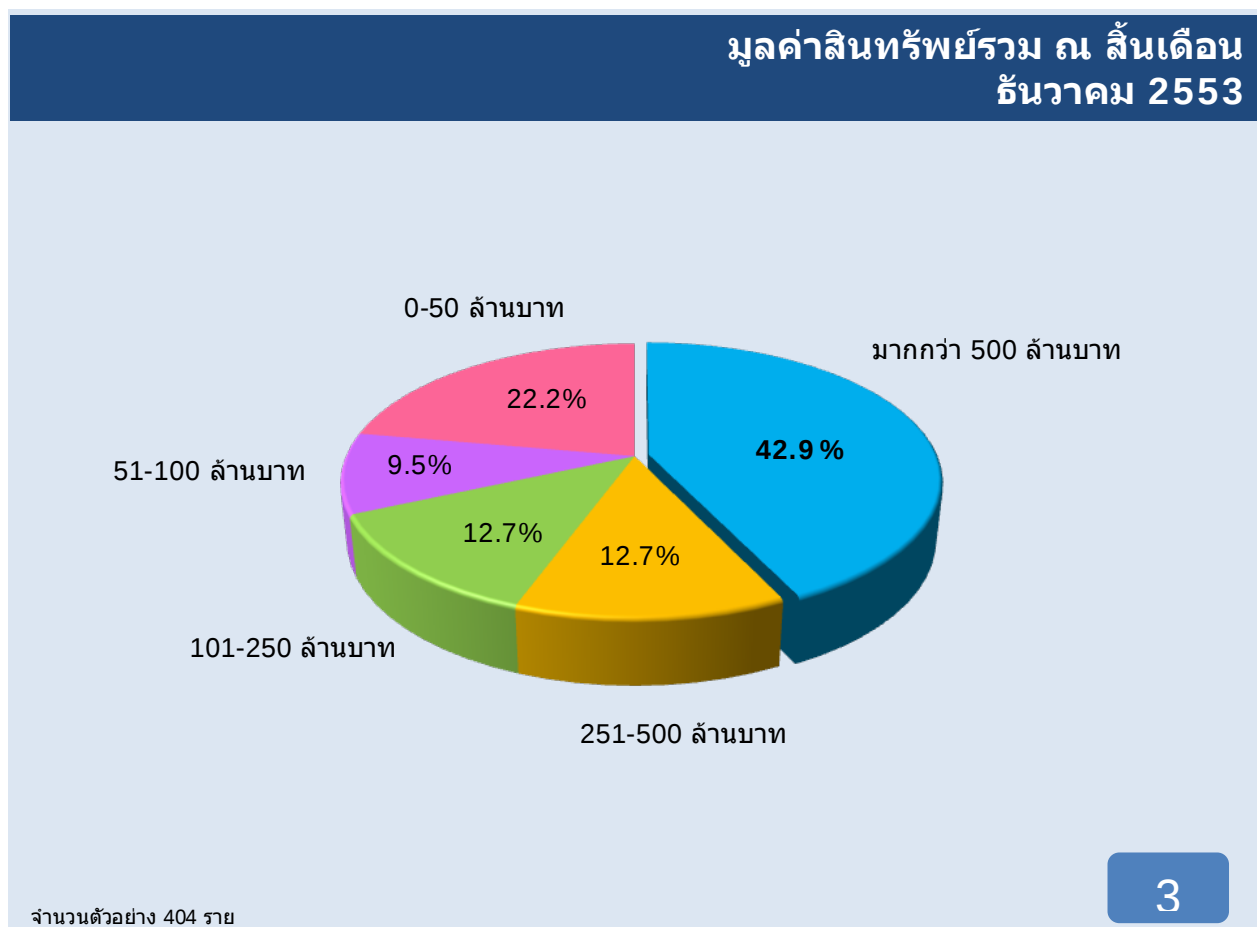

1.5 ผลประกอบการของบริษัท ปี 2553

1.5.1 มูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัท

กลุ่มนักลงทุนต่างชาติที่มีมูลค่าของทรัพย์สินรวมมากกว่า 500 ล้านบาทในสัดส่วนที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.90 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ขณะที่นักลงทุนต่างชาติส่วนที่เหลือระบุว่า ธุรกิจของตนมีมูลค่าทรัพย์สินรวมไม่มากนักคือ 0-50 ล้านบาท (22.2%) มูลค่าทรัพย์สินรวมระหว่าง 101-250 ล้านบาท และระหว่าง 251-500 ล้านบาท (12.7% เท่ากัน) ขณะที่กลุ่มนักลงทุนต่างชาติที่มีมูลค่าทรัพย์สินระหว่าง 51-100 ล้านบาท มีเพียงร้อยละ 9.5

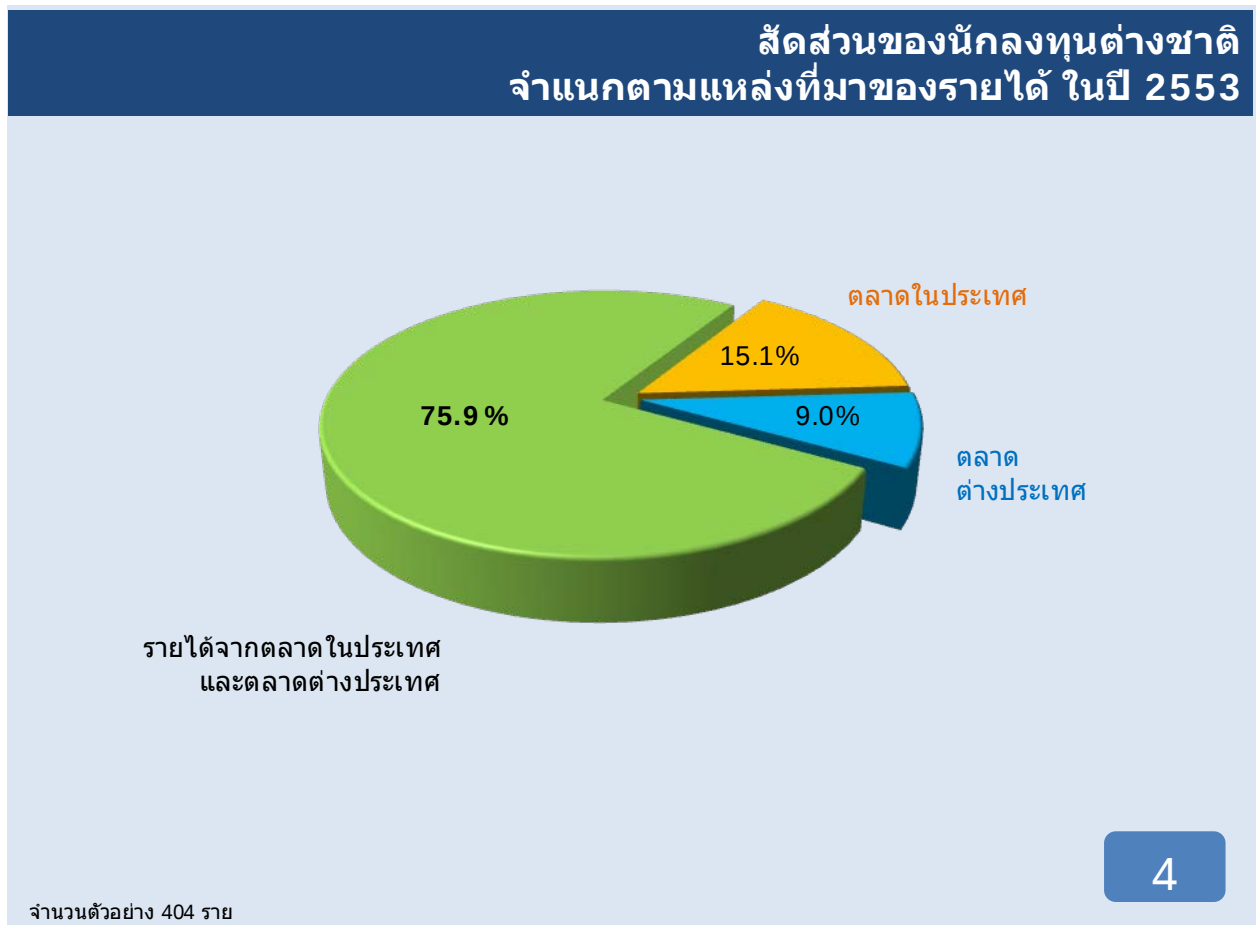
ภาพที่ 3 แสดงมูลค่าสินทรัพย์รวม ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2553

1.5.2 แหล่งที่มาของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า

3 ใน 4 ของนักลงทุนต่างชาติ (ร้อยละ 75.9) มีรายได้จากการดำเนินธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ โดยนักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจในประเทศไทยร้อยละ 15.1 มีรายได้หลักจากตลาดในประเทศ ส่วนที่เหลือร้อยละ 9 เป็นนักลงทุนต่างชาติที่มีรายได้หลักจากตลาดต่างประเทศ แสดงรายละเอียดดังแผนภาพ

ภาพที่ 4 แสดงสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ ในปี 2553

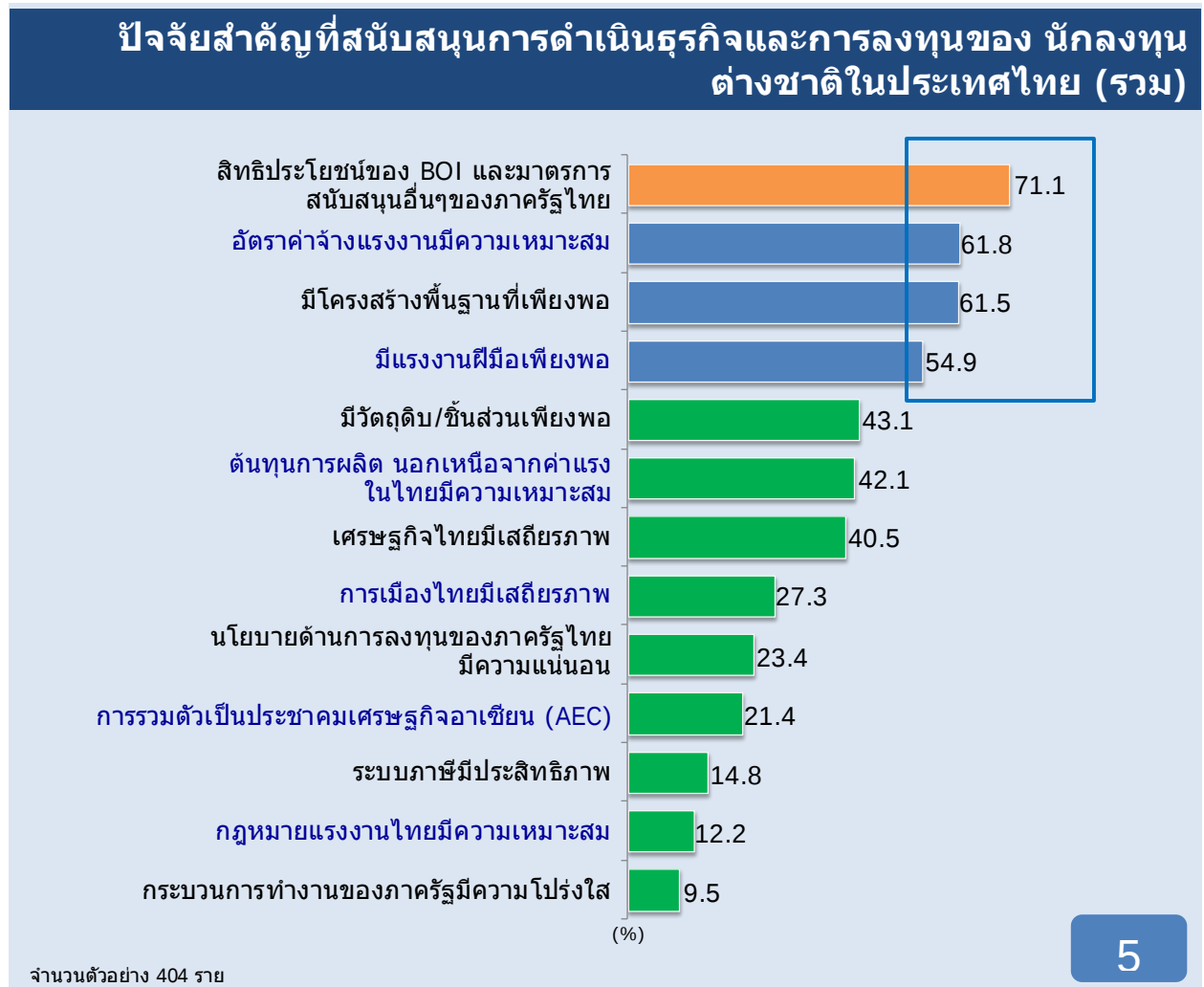
บทที่ 2

อิทธิพลและปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ

2.1 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญที่นักลงทุนต่างชาติส่วนหนึ่ง (171 ราย) ตอบกลับมาในรูปแบบของความถี่ (FREQUENCY) พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย ยังคงเป็นเรื่องสิทธิประโยชน์ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการสนับสนุนอื่นๆของภาครัฐบาลไทยที่เป็นปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่พิจารณาว่าสำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.1 รายละเอียดดังภาพ

ภาพที่ 5 แสดงปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจ และการลงทุนของ
นักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย (รวม)

รายงานฉบับผู้บริหาร
รายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554

นักลงทุนต่างชาติระบุว่าปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการการสนับสนุนอื่นๆ เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนต่างชาติมากที่สุด ซึ่งได้แก่กลุ่มนักลงทุนที่ประกอบธุรกิจเหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน กลุ่มนักลงทุนที่ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมเบา กลุ่มนักลงทุนในเขตลงทุนที่ 3 และกลุ่มนักลงทุนในเขตลงทุนที่ 2 แสดงรายละเอียดดังตาราง

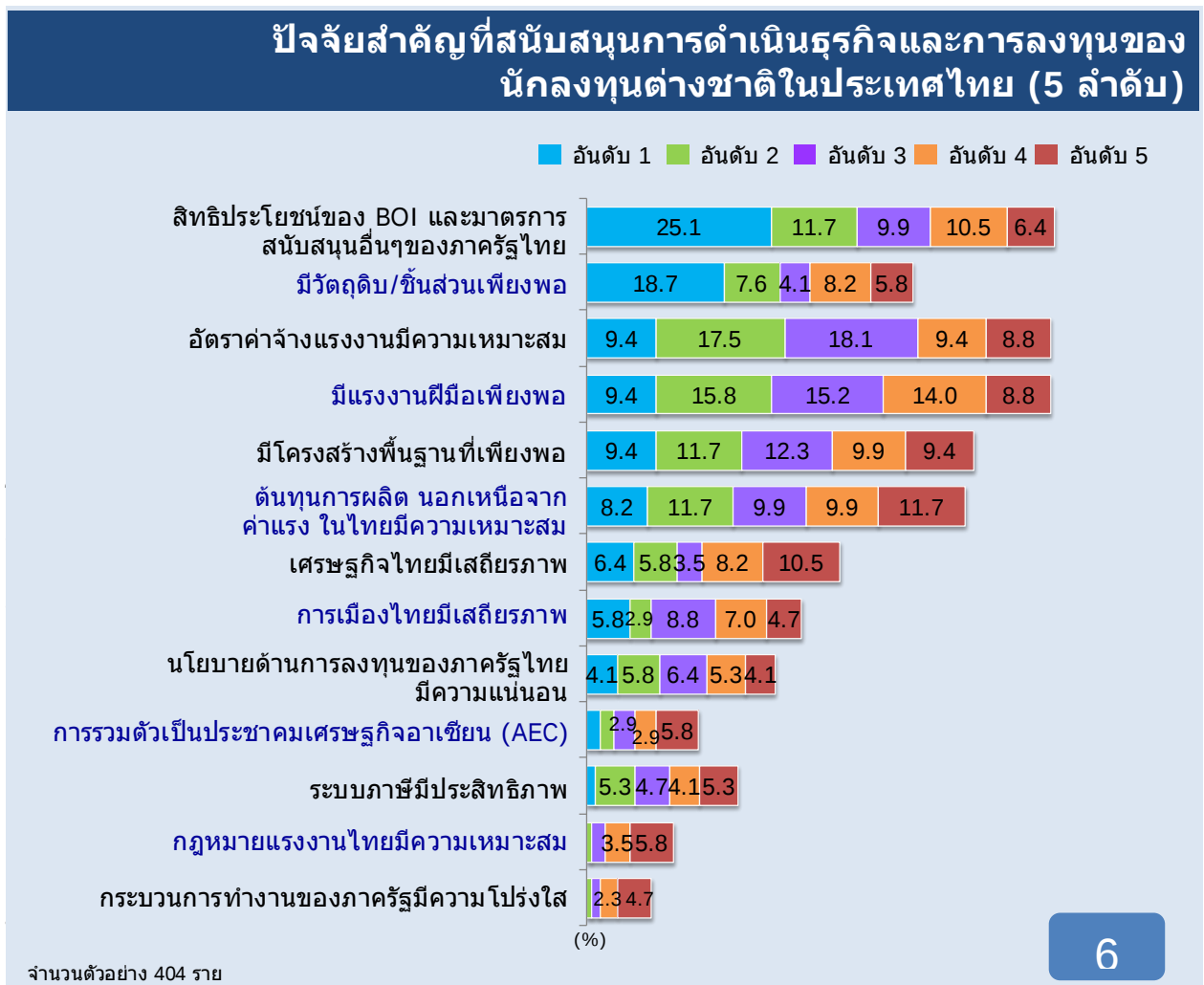
ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ

ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	ภาพรวม (ร้อยละ)	กลุ่มนักลงทุน
สิทธิประโยชน์ของ BOI	71.1	เขตลงทุน 3 (83.7%) เขตลงทุน 2 (77.2%)
อัตราค่าจ้างแรงงานมีความเหมาะสม	61.8	เขตลงทุน 3 (74.4%)
โครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ	61.5	เขตลงทุน 2 (62.2%) ธุรกิจผลิตภัณฑ์โลหะ (77.2%) ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (75.7%)
แรงงานฝีมือมีเพียงพอ	54.9	เขตลงทุน 3 (55.8%) ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (60%) ธุรกิจเคมีภัณฑ์ (60%)
วัตถุดิบ/ชิ้นส่วนมีเพียงพอ	43.1	เขตลงทุน 3 (46.5%) ธุรกิจเคมีภัณฑ์ (52%)

หมายเหตุ แสดงเฉพาะปัจจัยที่นักลงทุนระบุมากกว่าร้อยละ 30

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ปี 2553 พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุด (อันดับ 1) ที่นักลงทุนต่างชาติระบุว่ามียิทธิพลต่อการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย คือ ❶ สิทธิประโยชน์ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการสนับสนุนอื่นๆของภาครัฐบาลไทยร้อยละ 25.1 และ ❷ มีวัตถุดิบ/ชิ้นส่วนเพียงพอร้อยละ 18.7

ภาพที่ 6 แสดงปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจ และการลงทุนของ
นักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย (5 ลำดับ)

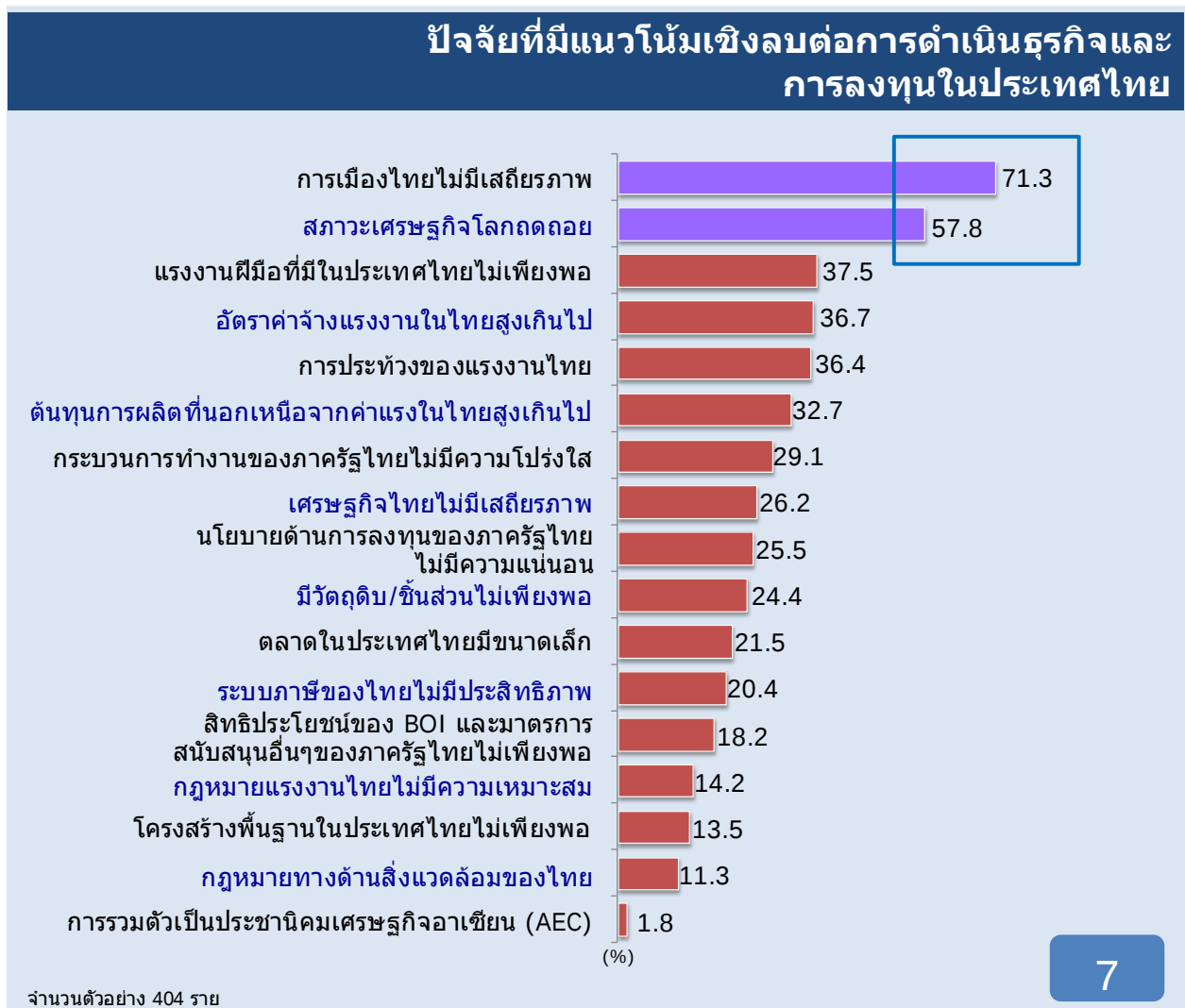
ทั้งนี้หากพิจารณาในภาพรวม 5 อันดับ (ทุกอันดับรวมกัน) ที่นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่ระบุว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย ได้แก่ ❶ สิทธิประโยชน์ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการสนับสนุนอื่นๆของภาครัฐบาลไทยร้อยละ 63.6 รองลงมาได้แก่ อัตราค่าจ้างแรงงานมีความเหมาะสม และการมี

รายงานฉบับผู้บริหาร
รายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554
แรงงานฝีมือเพียงพอ (63.2% เท่ากัน) และการมีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ (52.7%)

2.2 ปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย

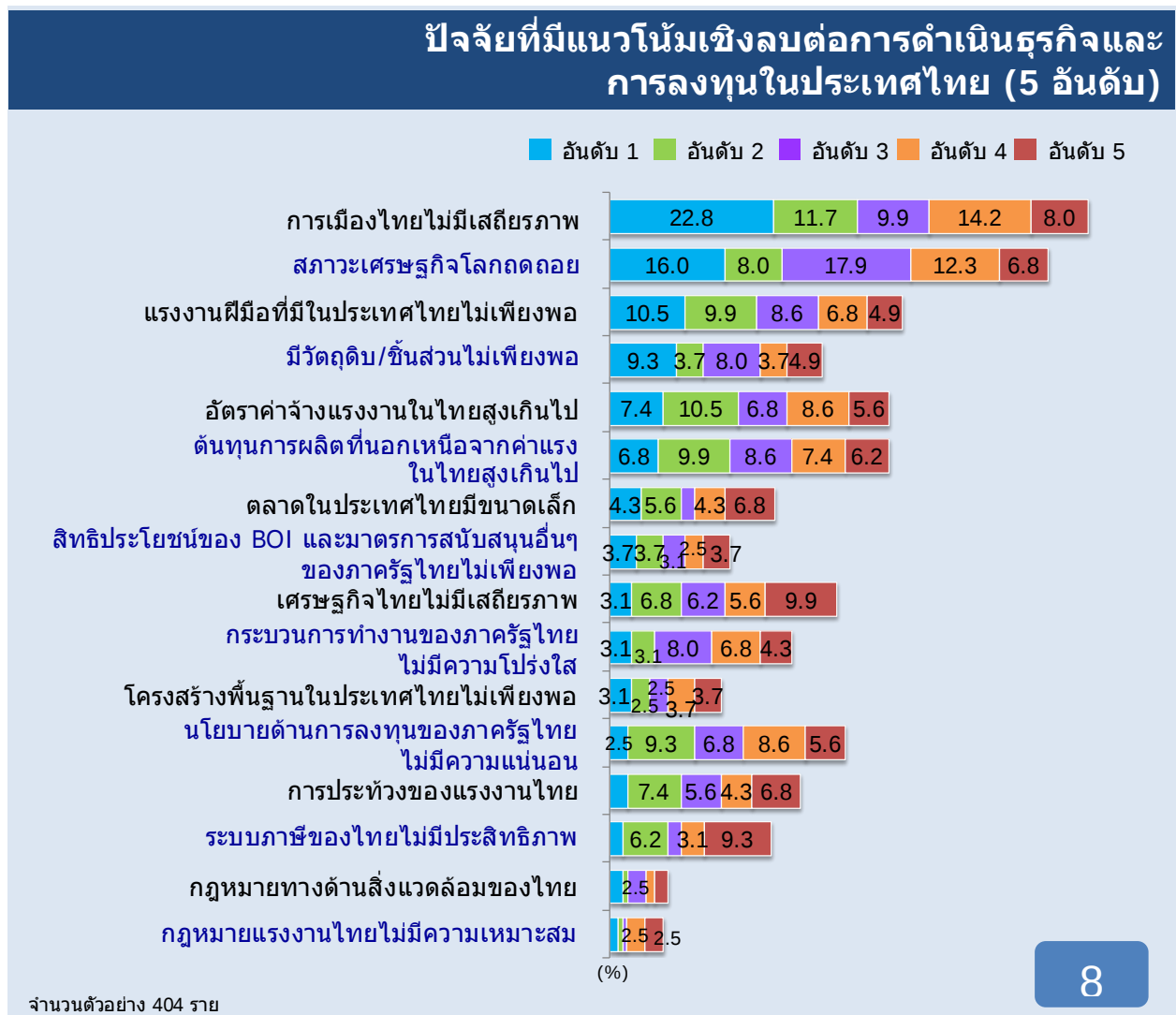
การให้ความสำคัญ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุด คือ ปัญหาการเมืองไทยไม่มีเสถียรภาพส่งผลต่อการขยายการลงทุนในประเทศในช่วงปีที่ผ่านมาและยังไม่สามารถให้ข้อมูลได้มากนัก โดยนักลงทุนต่างชาติระบุว่าปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.3 ขณะที่นักลงทุนอีกส่วนหนึ่งระบุถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยเป็นปัจจัยสำคัญที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทยมากเป็นอันดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 57.8

ภาพที่ 7 แสดงปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจ และการลงทุนในประเทศไทย

ปัจจัยสำคัญที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทยระบุว่ามีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก (อันดับที่ 1) พบว่านักลงทุนต่างชาติยังคงระบุถึง ❶ ปัจจัยด้านเสถียรภาพของการเมืองไทยที่ไม่แน่นอน น่าจะส่งผลกระทบต่อแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.8 รองลงมาได้แก่ ❷ ปัจจัยด้านสถานะเศรษฐกิจโลกถดถอย คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ ❸ ปัจจัยด้านแรงงานฝีมือที่มีประเทศไทยมีจำนวนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 10.5 แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมได้ดังนี้

ภาพที่ 8 แสดงปัจจัยที่มีแนวโน้มเชิงลบต่อการดำเนินธุรกิจ
และการลงทุนในประเทศไทย (5 อันดับ)

บทที่ 3

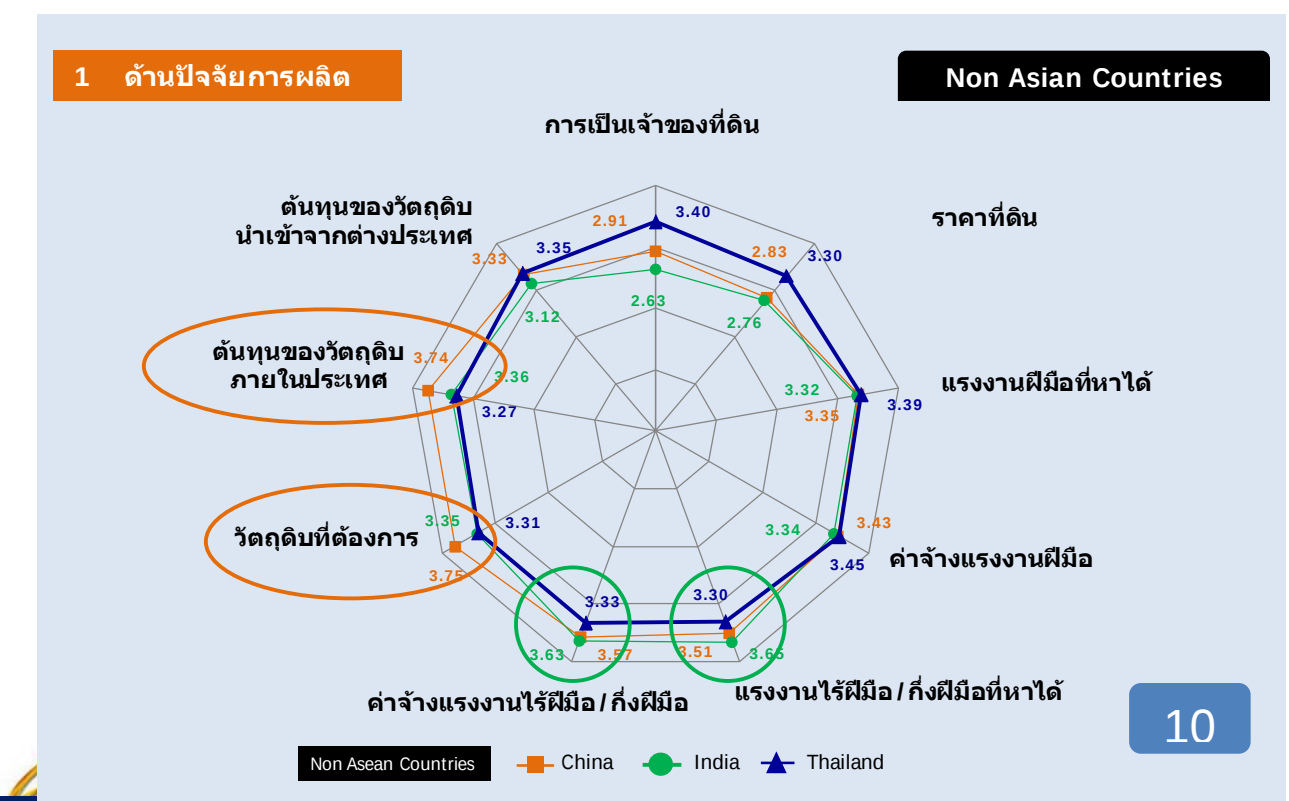
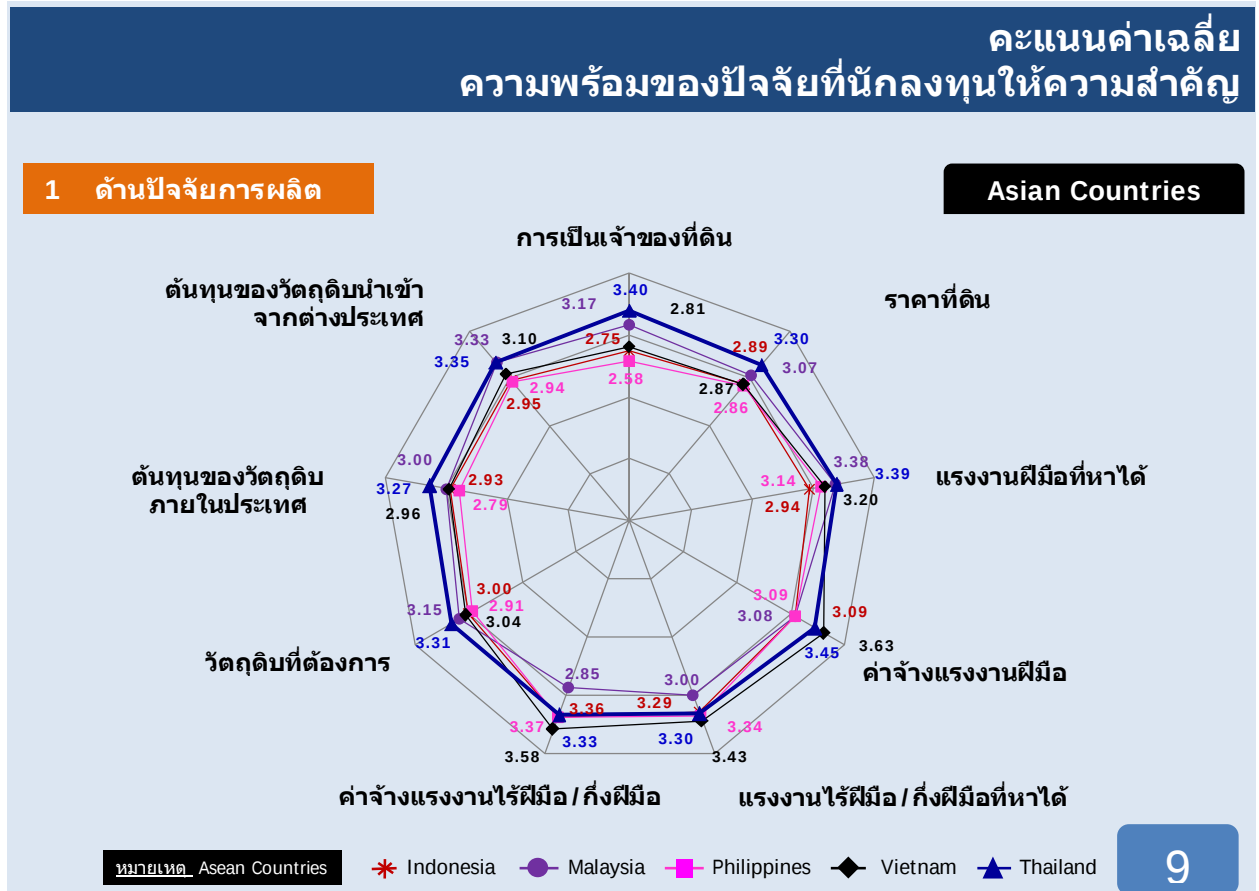
ความสามารถในการแข่งขันของไทย เมื่อเทียบกับประเทศอื่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญ และพิจารณาร่วมในการตัดสินใจที่จะขยายการลงทุน หรือรักษาระดับการลงทุนในสัดส่วนเท่าเดิม หรือย้ายพื้นที่การลงทุนไปยังประเทศอื่นพบว่า ประเทศไทยยังสามารถรักษาระดับความเชื่อมั่นในหลายปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญได้ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นกลุ่มคู่แข่ง และคู่แข่งที่มีศักยภาพอย่างเช่น จีน เวียดนาม อินเดีย และมาเลเซีย หลายประเด็น โดยปัจจัยที่ถือว่านักลงทุนต่างชาติยังให้ความเชื่อมั่นกับประเทศไทยมากกว่าประเทศอื่นๆ ได้แก่

❶ ปัจจัยการผลิต การเปรียบเทียบของระดับคะแนนเฉลี่ยของแต่ละประเทศตามความคิดเห็นของนักลงทุนต่างชาติ โดยหากเปรียบเทียบภาพรวมของการแข่งขันระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม) พบว่าปัจจัยขั้นพื้นฐานเรื่องของภูมิประเทศและที่ดิน “การเป็นเจ้าของที่ดิน” เป็นปัจจัยหลักที่นักลงทุนต่างชาติเห็นว่าประเทศไทยมีภาษีที่ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลต่อการเลือกประเทศไทยเป็นฐานของการผลิตในหลายธุรกิจ ขณะที่ประเทศเวียดนามมีความได้เปรียบในด้านแรงงานมีฝีมือมากกว่าประเทศไทย

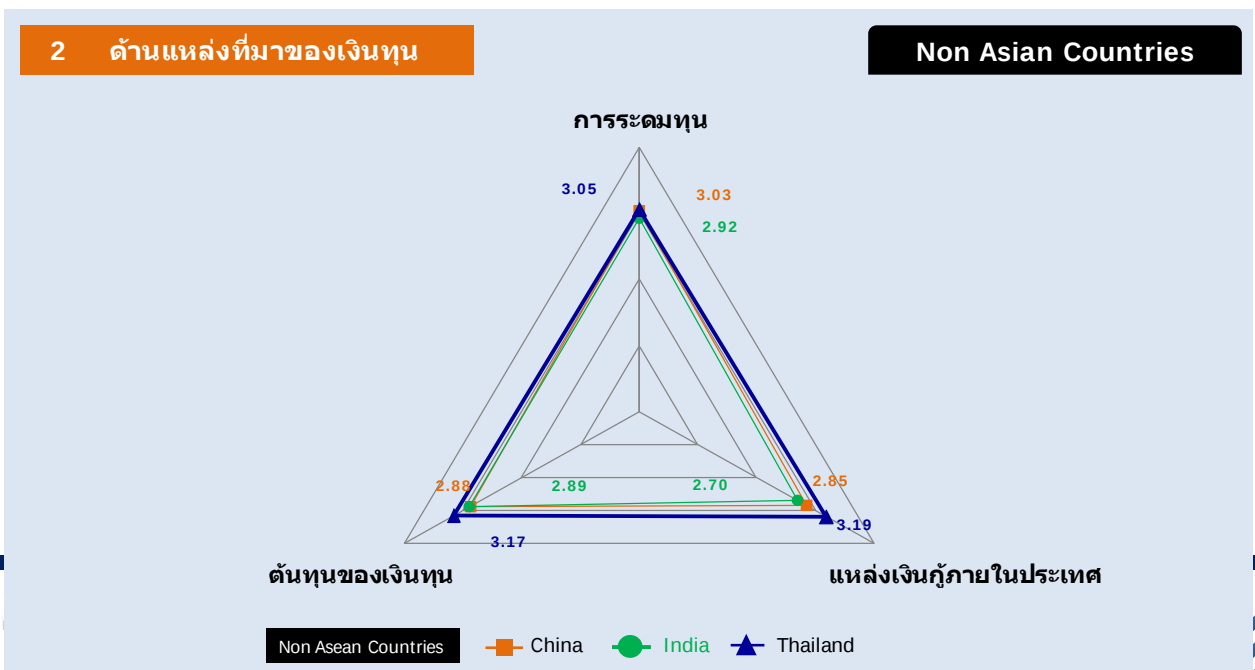
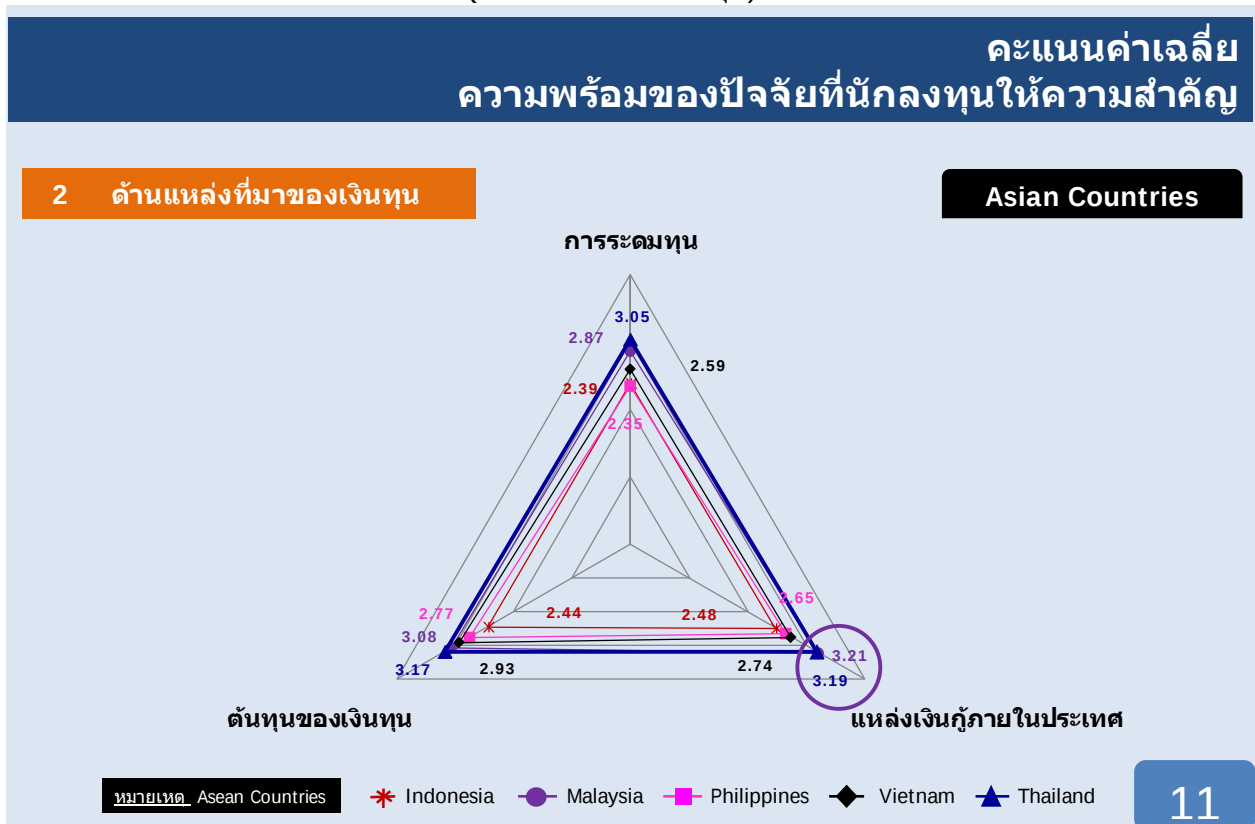
หากเปรียบเทียบภาพรวมของการแข่งขันระหว่างประเทศไทยและประเทศนอกกลุ่มอาเซียน พบว่าปัจจัยขั้นพื้นฐานเรื่องของภูมิประเทศและที่ดินเป็นปัจจัยหลักที่ประเทศไทยดูมีภาษีที่ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามประเทศจีน ยังดูมีความได้เปรียบมากกว่าบ้านเรา ในด้านความเพียงพอของปัจจัยการผลิตและด้านต้นทุนการผลิต และประเทศอินเดีย มีความได้เปรียบในด้านแรงงานไร้ฝีมือทั้งในเรื่องค่าจ้างและจำนวนแรงงานที่มีอยู่

ภาพที่ 9-10 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ (ปัจจัยการผลิต)

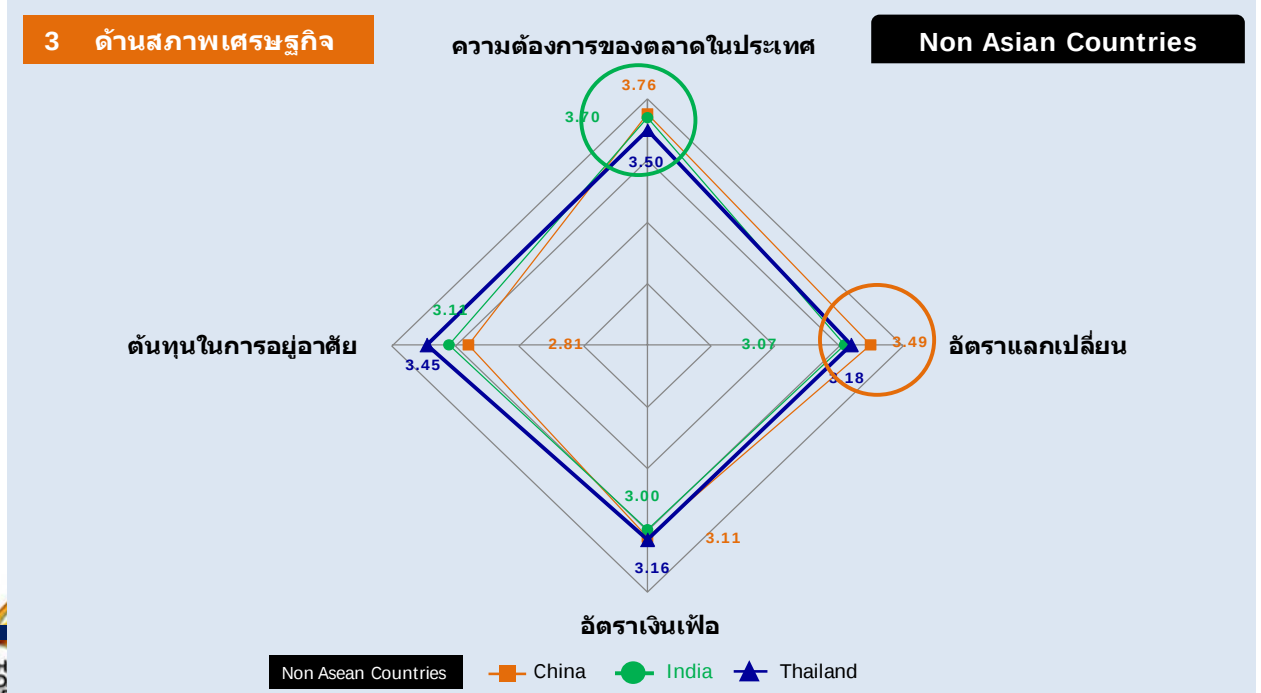
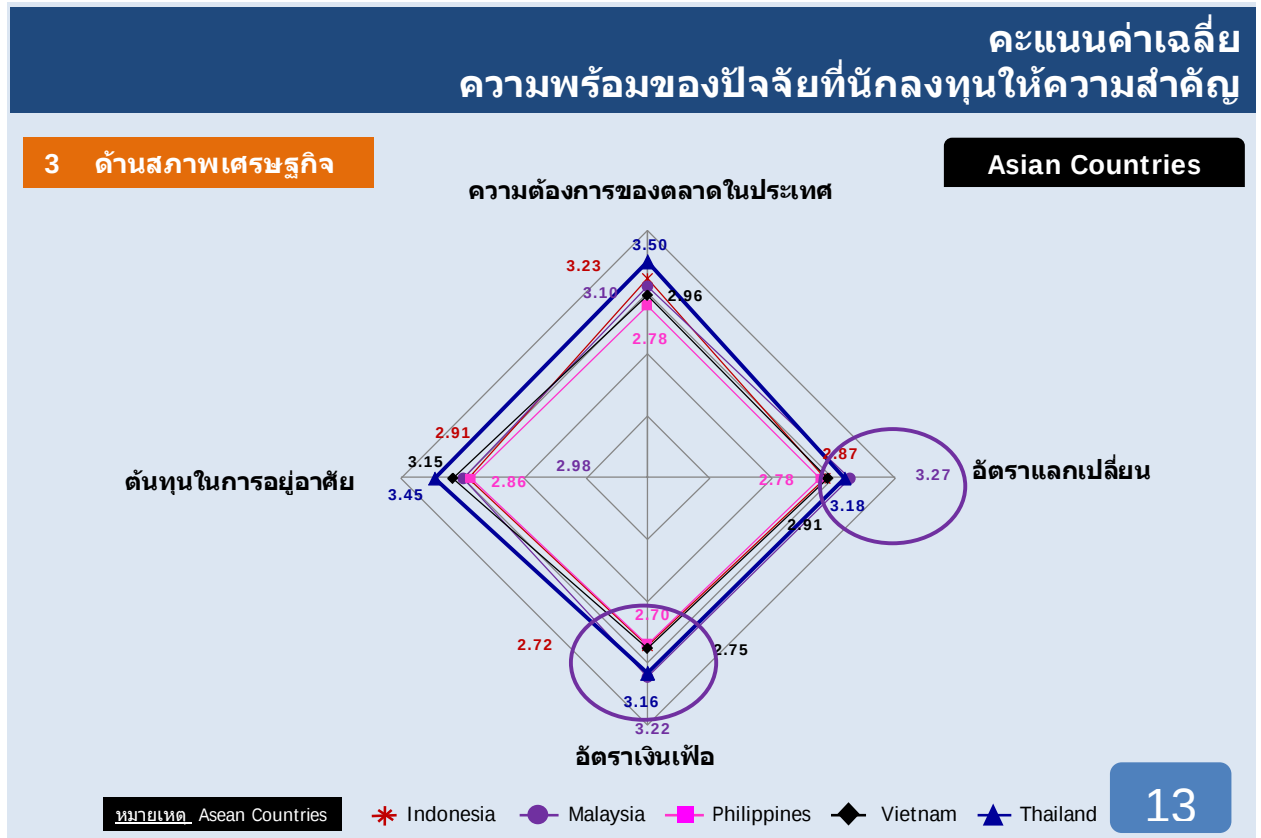
๒ ปัจจัยด้านแหล่งที่มาของการลงทุน ได้แก่ การระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายในประเทศ ต้นทุนการผลิต และต้นทุนในการอยู่อาศัย โดยประเทศไทยมีระดับที่ดีกว่าคู่แข่งในกลุ่มอาเซียนเกือบทุกด้าน อย่างไรก็ตาม มาเลเซียถือได้ว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายในประเทศ ขณะที่ประเทศไทยมีระดับที่ดีกว่าคู่แข่งนอกกลุ่มอาเซียนอย่างจีนและอินเดียในทุกประเด็น

ภาพที่ 11-12 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ
(ปัจจัยด้านแหล่งเงินทุน)

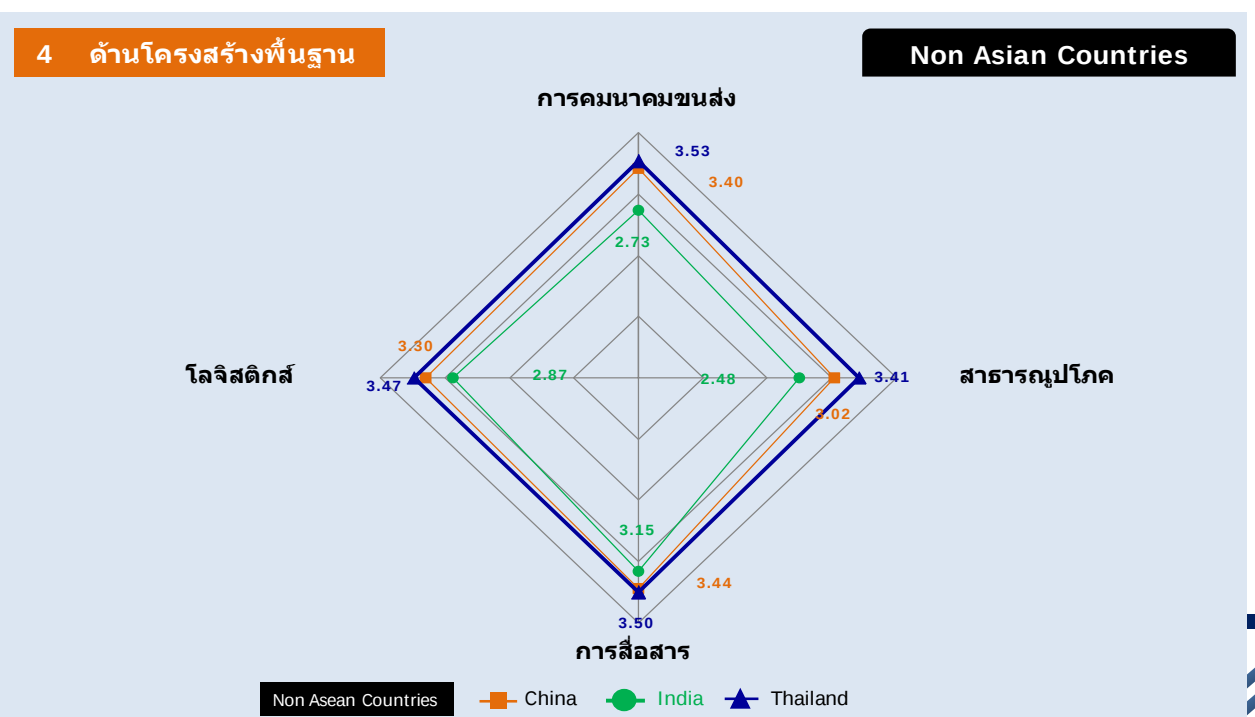
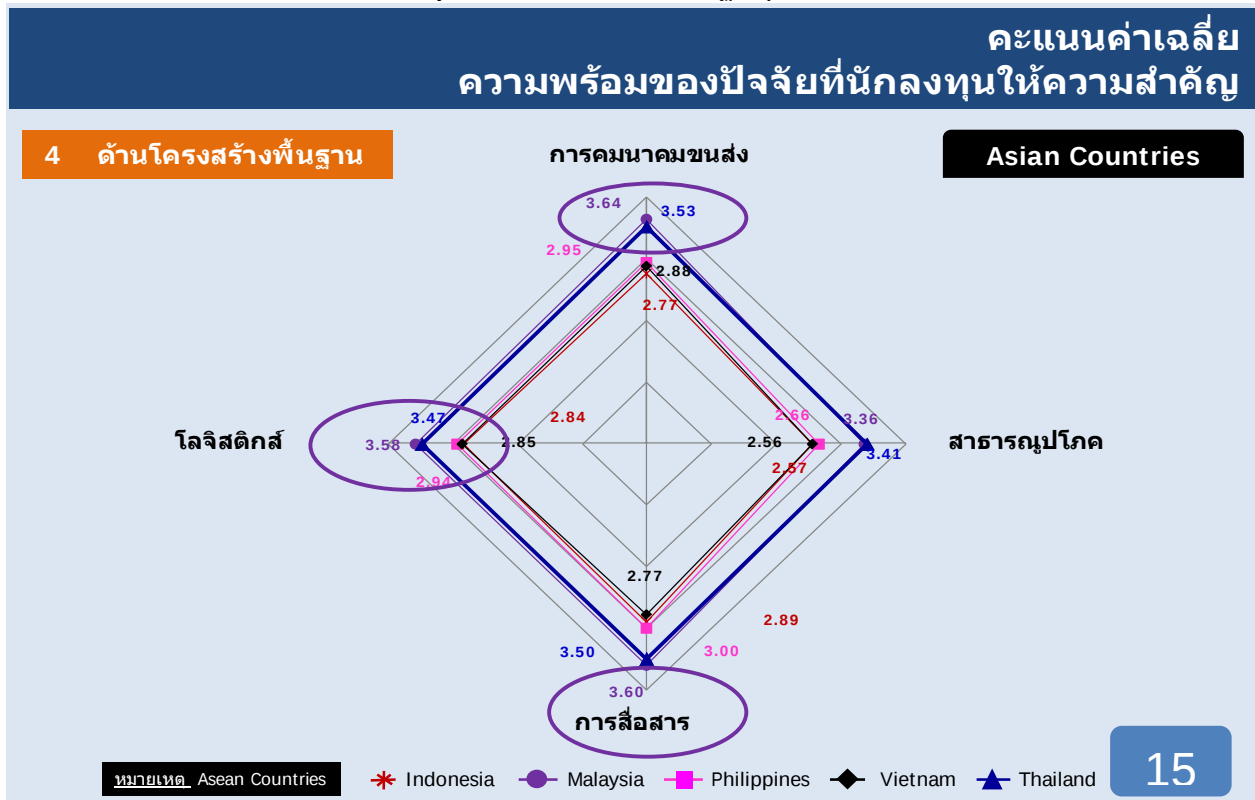
③ ปัจจัยด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน มาเลเซียถือได้ว่าเป็นคู่แข่งชั้นที่มีศักยภาพสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโครงสร้างพื้นฐานเกือบทุกด้าน โดยอยู่ในระดับที่สูงกว่าไทยค่อนข้างชัดเจน ขณะที่เมื่อเทียบกับประเทศที่อยู่นอกกลุ่มอาเซียนพบว่า ประเทศไทยยังอยู่ในระดับที่ดีกว่าจีนและอินเดียอยู่มากในทุกด้าน

ภาพที่ 13-14 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ
(ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ)

๔ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการลงทุนด้านนโยบาย ประเทศไทยและมาเลเซียยังคงเป็นคู่แข่งเคียงกันในด้านการกำหนดนโยบายหรือมาตรการการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ โดยประเทศไทยได้เปรียบในเรื่องของสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน ภาษีเงินได้นิติบุคคลและกฎหมายแรงงาน ขณะที่ประเทศมาเลเซีย มีข้อได้เปรียบในเรื่องของความแน่นอนของนโยบายภาครัฐ ความโปร่งใสของกระบวนการทำงานภาครัฐ ความสะดวกในการประกอบธุรกิจ และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา

ภาพที่ 15-16 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนให้ความสำคัญ
(ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน)

3.1 ศักยภาพในการแข่งขันของไทยกับประเทศอื่น

เมื่อพิจารณาด้านปัจจัยทางด้านการผลิต ด้านสภาพเศรษฐกิจ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยเบื้องต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่าคู่แข่งที่นักลงทุนต่างชาติเริ่มให้ความสำคัญเนื่องจากมีข้อได้เปรียบมากกว่าประเทศไทยค่อนข้างมาก คือ ❶ ประเทศจีน และ ❷ อินเดีย

โดยทั้งสองประเทศจัดว่าเป็นคู่แข่งทางเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย เนื่องจากมีจุดเด่นในเรื่องความสามารถในการสนองตอบความต้องการของตลาดภายในประเทศได้อย่างดีเยี่ยม โดยนักลงทุนต่างชาติให้เหตุผลว่า ราคาวัตถุดิบจากประเทศจีนมีราคาที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบกิจการ ซึ่งอุปมาได้ว่าราคาวัตถุดิบที่นำเข้าจากประเทศจีนน่าจะมีราคาที่ถูกลงกว่าประเทศอื่นๆ ค่อนข้างชัดเจน รวมถึงทำการสั่งซื้อได้ง่าย เนื่องจากหาได้ทั่วไปในประเทศจีน

ขณะที่ ประเทศอินเดีย มีความน่าสนใจที่ปริมาณความต้องการของตลาดภายในประเทศเองสูงพอที่จะเข้าไปลงทุนเปิดกิจการ เพื่อรองรับคำสั่งซื้อจากลูกค้าภายในประเทศ ประกอบศักยภาพด้านแรงงานกลุ่มไร้ฝีมือ ที่มีความเพียงพอด้านปริมาณและค่าแรงที่ค่อนข้างถูก ดึงดูดนักลงทุนมากกว่าประเทศอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเฉพาะเรื่องต้นทุนการผลิตที่เกิดจากแรงงานฝีมือ (Skilled Labor) ต้องยอมรับว่าเวียดนามและจีนดูมีการแข่งขันด้านค่าจ้างของกลุ่มฝีมือแรงงานอย่างรุนแรง โดยประเทศไทยอยู่ในตำแหน่งที่น่าสนใจรองลงมา เทียบเคียงได้กับประเทศอินเดีย

จากการวิเคราะห์ความพร้อมของประเทศไทยเมื่อเทียบกับคู่แข่งในปัจจุบัน ถือเป็นสัญญาณเตือนขั้นแรกให้รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญเรื่อง ❶ คุณภาพฝีมือแรงงาน ❷ การควบคุมราคาค่าจ้างแรงงาน ❸ การสนับสนุนอัตราแรงงานในบางประเภทธุรกิจที่ขาดแคลน รวมถึง ❹ การกำหนดมาตรการที่มีส่วนช่วยให้นักลงทุนต่างชาติไม่ต้องมารับภาระเรื่องต้นทุนของวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้นตามสภาวะเศรษฐกิจและสภาพเงินเฟ้อของประเทศไทย มีเช่นนั้นโอกาสที่นักลงทุนต่างชาติจะเริ่มมองหาทางเลือกใหม่ที่จะช่วยลดภาระเรื่องแรงงานได้มากกว่า คือ ประเทศเวียดนาม

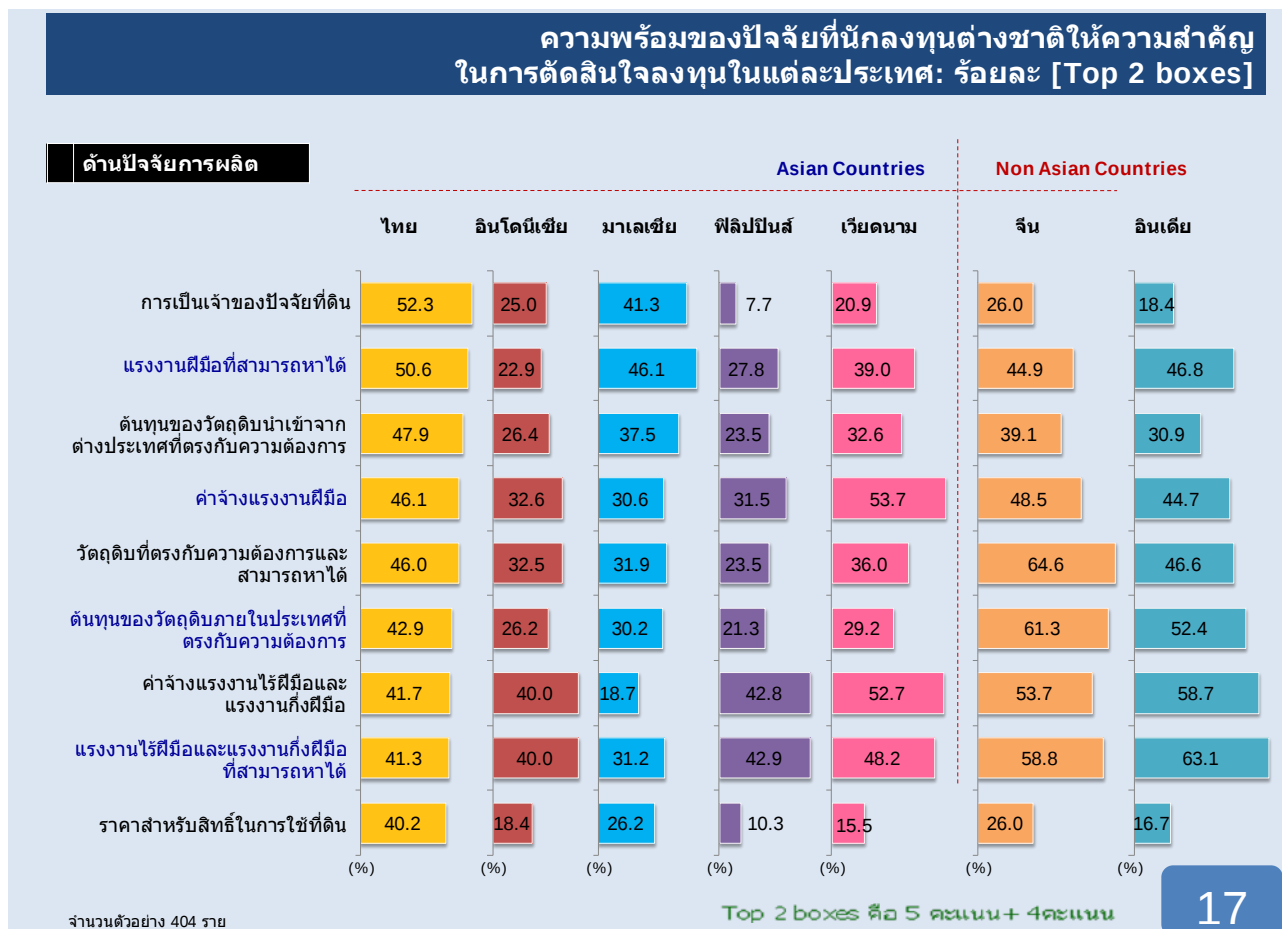
ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าประเทศเวียดนามเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวสำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานมีฝีมือในการผลิตสินค้า ก่อปรกับลักษณะภูมิ

รายงานฉบับผู้บริหาร
รายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554

ประเทศและภูมิอากาศของประเทศเวียดนามไม่มีความแตกต่างจากประเทศไทยมากนัก แต่ทว่ามาตรการส่งเสริมการลงทุนที่รัฐบาลเวียดนามจัดทำขึ้น เป็นการสนองตอบความต้องการของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติอย่างแท้จริง โดยเน้นการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนในหลายประเภทอุตสาหกรรมที่นำความเจริญและคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมาสู่ประชาชนของประเทศตน ซึ่งถือว่าเป็นการเอื้อผลประโยชน์ของทั้ง 2 ฝ่าย

อีกทั้งรัฐบาลเวียดนามยังเพิ่มโอกาสในการลงทุนจากการเปิดประเทศให้เป็นศูนย์กลางแสดงสินค้าและจัดงานแสดงเครื่องจักรกลในหลายประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสที่ดีให้กับประเทศ เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติมีโอกาสได้สัมผัสถึงความเปลี่ยนแปลงของประเทศที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านสาธารณูปโภค และด้านการสื่อสาร ซึ่งถือว่าเป็นการส่งสัญญาณให้นักลงทุนต่างชาติได้มองเห็นถึงศักยภาพและความพร้อมของประเทศในด้านต่างๆ อันจะส่งผลดีต่อประเทศในการเป็นฐานการผลิตที่น่าสนใจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกประเทศหนึ่ง

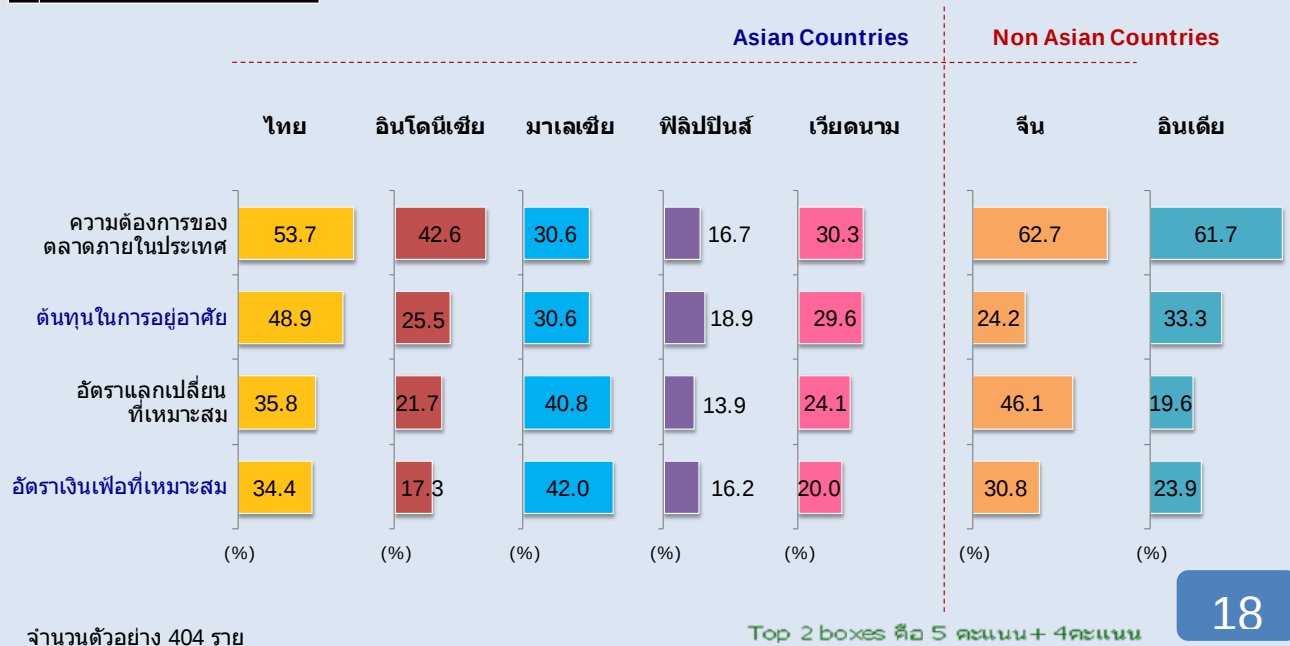
ภาพที่ 17-19 แสดงความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญในการตัดสินใจลงทุนในแต่ละประเทศ (ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน)

17

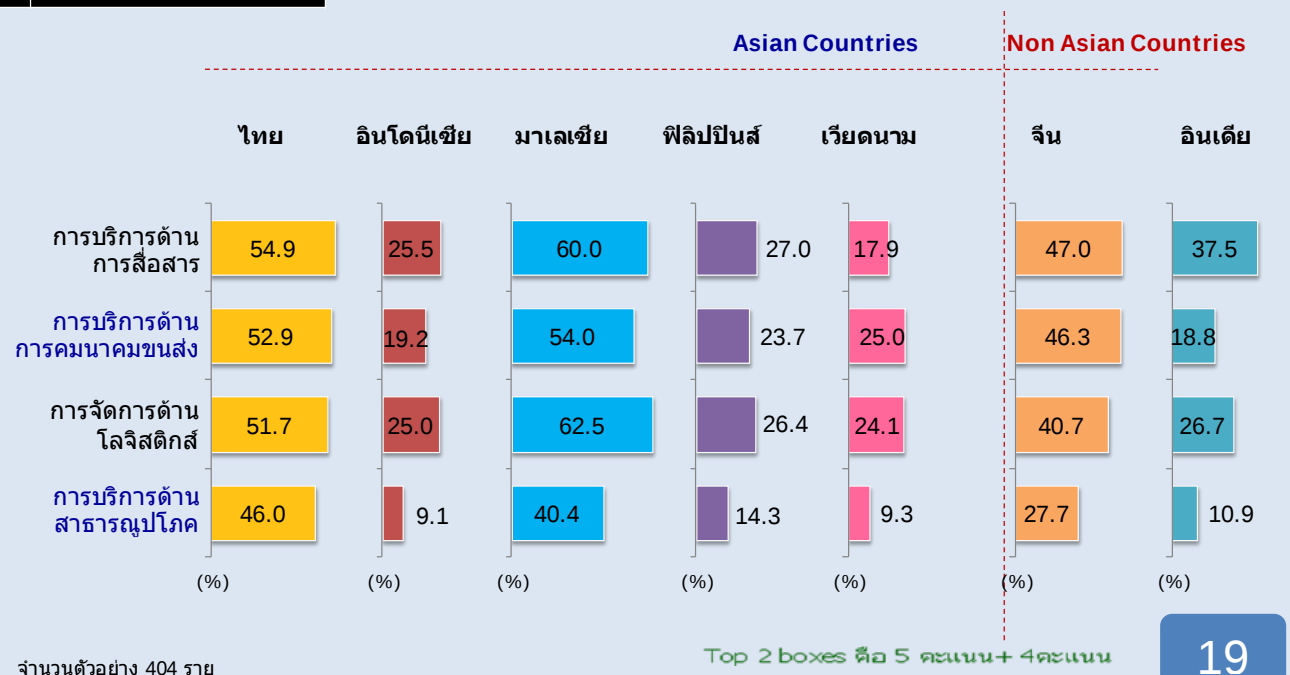
ความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญ ในการตัดสินใจลงทุนในแต่ละประเทศ: ร้อยละ [Top 2 boxes]

ด้านสภาพเศรษฐกิจ

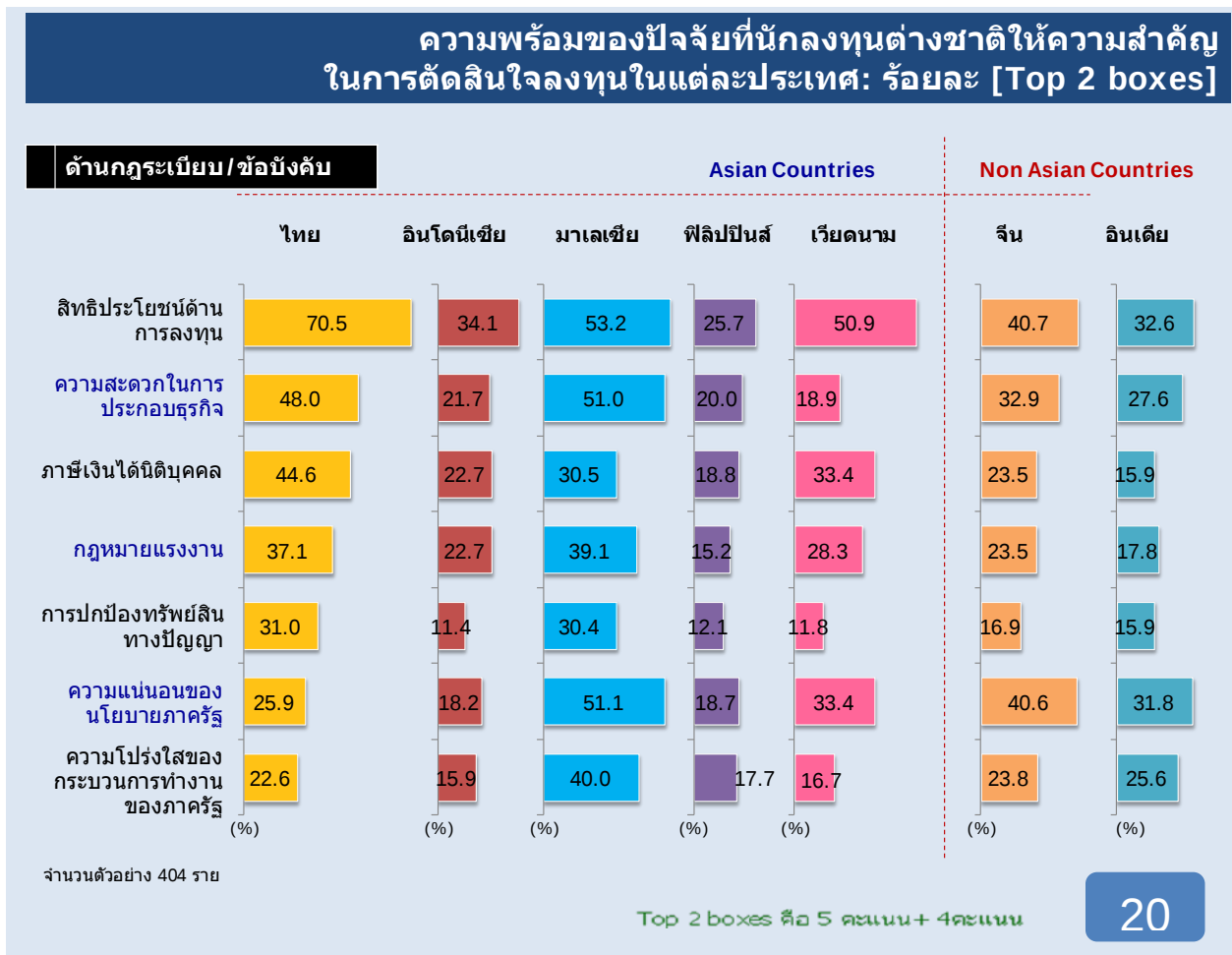
ความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญ ในการตัดสินใจลงทุนในแต่ละประเทศ: ร้อยละ [Top 2 boxes]

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

นอกจากนี้ การออกมาตรการด้านการค้าและการลงทุนที่เอื้อสิทธิประโยชน์ในหลายอุตสาหกรรมที่สร้างความเจริญให้กับประเทศ มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุนต่างชาติอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติที่มีแนวโน้มที่จะขยายฐานการผลิตในประเทศไทยเริ่มสงวนท่าที และชะลอตัวเพื่อดูทิศทางของรัฐบาลใหม่ของประเทศไทยว่า มีศักยภาพในการดำเนินงานเพื่อสร้างความปรองดองในประเทศ กอปรกับพิจารณานโยบายด้านการลงทุนที่รัฐบาลใหม่กำหนดขึ้นว่าเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจของตนมากน้อยเพียงใด

ภาพที่ 20 แสดงความพร้อมของปัจจัยที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญในการตัดสินใจลงทุนในแต่ละประเทศ (ปัจจัยด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ)

จากการที่ประเทศเวียดนามมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของประเทศและใส่ใจในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มนักลงทุนต่างชาติอย่างจริงจัง ส่งผลให้ประเทศเวียดนามได้รับการยกระดับความน่าลงทุน ในระดับเทียบเคียงกับประเทศไทยในหลายด้าน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านคุณภาพ ฝีมือแรงงานที่เคยเป็นจุดเด่นของประเทศไทย แต่ทว่าประเทศเวียดนามแสดงให้เห็นถึงศักยภาพด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพได้เช่นเดียวกัน แต่ทว่าค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับที่ดึงดูดใจมากกว่าประเทศไทย ทั้งนี้จากการที่ต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่อหน่วยถูกกว่าหลายประเทศอย่างชัดเจน ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติเริ่มให้ความสนใจกับประเทศเวียดนามว่าเป็นประเทศที่มีการพัฒนาและมีความพร้อมที่สนับสนุนต่อการลงทุนในหลายอุตสาหกรรม

สำหรับผลกระทบที่เกิดจากการปรับตัวแบบก้าวกระโดดของเวียดนาม ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัว เพื่อยกระดับความพึงพอใจของนักลงทุนต่างชาติในด้านต่างๆ และเป็น

การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้อยู่ในระดับเทียบเท่ามาตรฐานสากล อันจะส่งผลดีในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของภาคธุรกิจและภาคบริการ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงในลักษณะคู่ขนานกับภาคการผลิต เพิ่มความตระหนักในคุณภาพงานบริการ มีความตื่นตัวที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการที่ได้มาตรฐานเช่นเดียวกัน เพื่อสอดคล้องกับนโยบายของประเทศในการขยายฐานการผลิตให้กระจายในพื้นที่เขตการลงทุนที่ 3 โดยทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจเน้นการดำเนินงานที่อาศัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการ ด้านโลจิสติกส์ในงานด้านขนส่ง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของประเทศในการพัฒนางานด้านการผลิตและงานบริการที่ก้าวไปอีกระดับสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

3.2 ทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ปี 2554-2555

จากการสอบถามนักลงทุนต่างชาติจำนวน 404 ราย มี 321 ราย ที่แสดงความคิดเห็นในประเด็นทิศทางการลงทุนของบริษัทตน ซึ่งพบว่า ทุกบริษัท (100%) ยังคงลงทุนในประเทศไทย โดยไม่มีบริษัทใดมีทิศทางที่จะถอนการลงทุนออกจากประเทศไทย

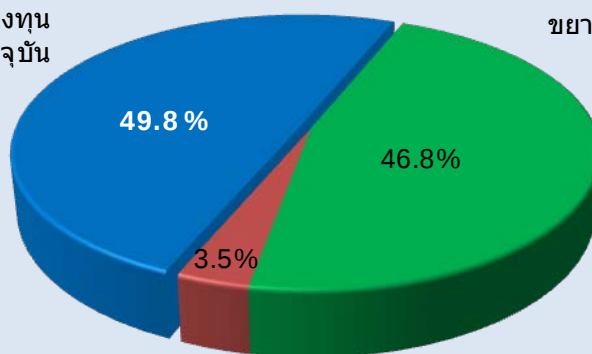
ครึ่งหนึ่งของบริษัทที่ลงทุนในประเทศไทยมีทิศทางที่จะรักษาระดับการลงทุนเทียบเท่าปัจจุบัน (49.8%) และเกือบครึ่งหนึ่งมีทิศทางที่จะขยายกิจการ (46.8%: ขยายกิจการเล็กน้อย 29.0% และ ขยายกิจการอย่างมาก (17.8%) โดยกลุ่มประเภทอุตสาหกรรมที่มีการขยายกิจการอย่างมาก 4 อันดับแรกคือ 1) กลุ่มกิจการบริการและสาธารณูปโภค 2) กลุ่มผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง 3) กลุ่มเคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก และ 4) กลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า) ในขณะเดียวกัน กลุ่มอุตสาหกรรมเบา อาทิ สิ่งทอ เครื่องประดับ และเครื่องหนัง เป็นอุตสาหกรรมที่มีทิศทางลดขนาดการลงทุนในประเทศไทย (3.5%)

ภาพที่ 21-22 แสดงทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทยปี 2554-2555

ทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในประเทศไทย ปี 2554-2555

* ไม่มีการถอนการลงทุนออกจากประเทศไทย

รักษาระดับการลงทุน
เท่ากับปัจจุบัน

ขยายกิจการ

[11 ราย]
3.5 %

ลดขนาดการลงทุน

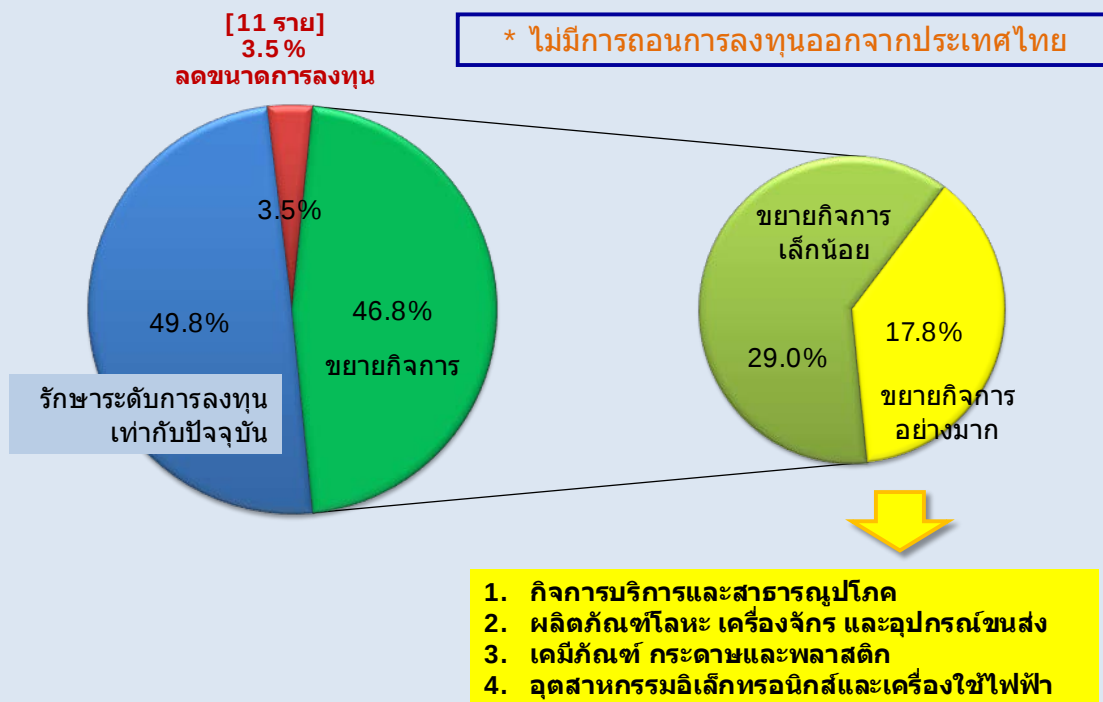
กลุ่มอุตสาหกรรมเบา
 อาทิ สิ่งทอ เครื่องประดับ และเครื่องหนัง

(แสดงความคิดเห็น 321 ราย, ไม่แสดงความคิดเห็น 83 ราย)

จำนวนตัวอย่าง 404 ราย

21

ทิศทางการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในประเทศไทย ปี 2554-2555

(แสดงความคิดเห็น 321 ราย, ไม่แสดงความคิดเห็น 83 ราย)

จำนวนตัวอย่าง 404 ราย

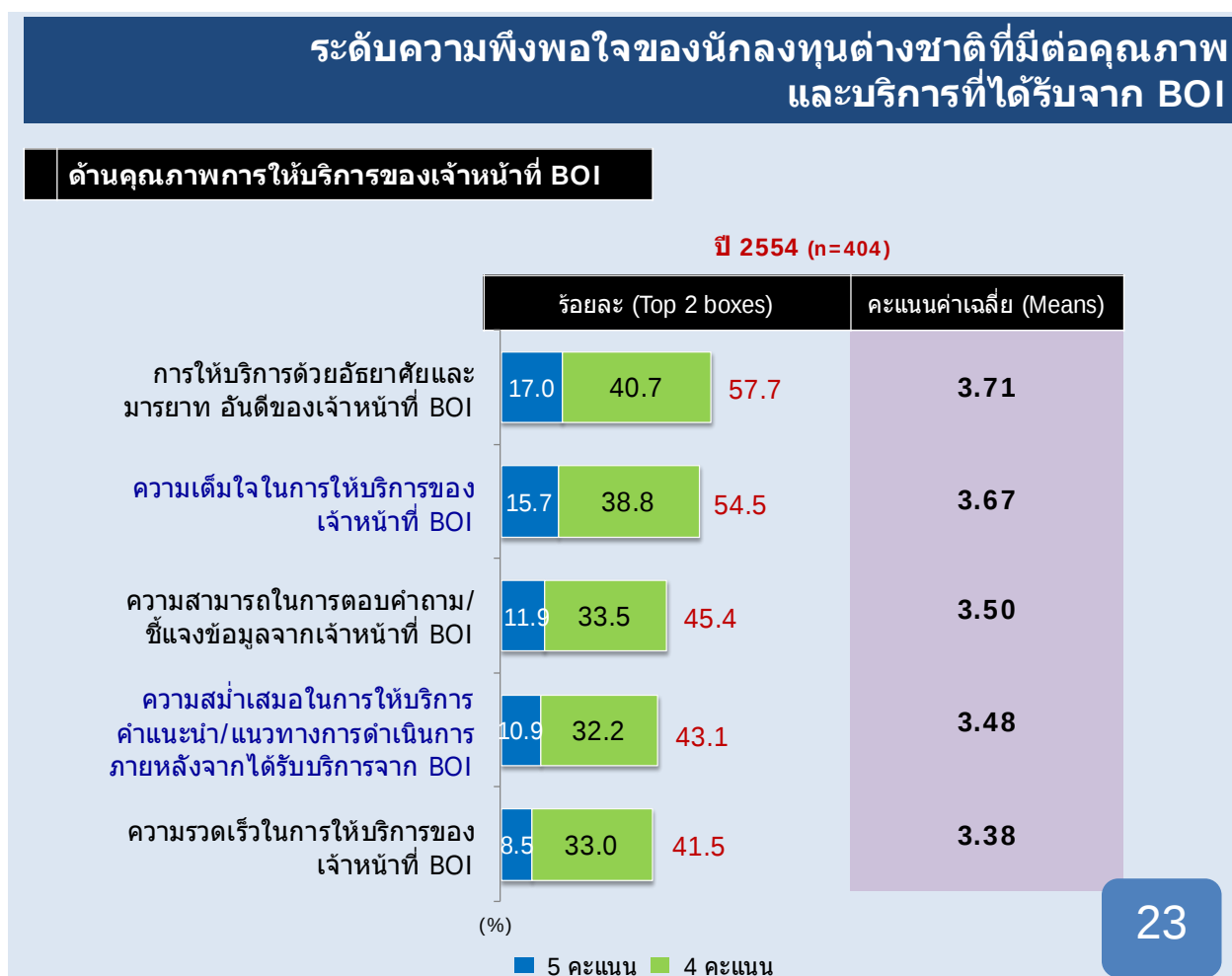
22

บทที่ 4

ความพึงพอใจของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อการบริการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

โดยในปี 2554 ประเด็นย่อยด้านคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่เป็นส่วนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดภาพสะท้อนของคุณภาพงานบริการที่ผู้ให้บริการสัมผัสจากเจ้าหน้าที่ โดยประเด็นที่ทางเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปฏิบัติได้ดีที่สุด คือ เรื่องของอัธยาศัยและมารยาทอันดีของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการรวมถึงความเต็มใจในการบริการของเจ้าหน้าที่ อย่างไรก็ตามก็สมควรให้ความสำคัญและปรับปรุงในเรื่องความรวดเร็วในการให้บริการ และความสม่ำเสมอในการให้บริการคำแนะนำ/แนวทางการดำเนินการภายหลังจากที่ได้รับการบริการจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ภาพที่ 23 แสดงระดับความพึงพอใจของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อคุณภาพและบริการที่ได้รับจาก BOI

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างถึงประสบการณ์การใช้บริการต่างๆของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่านักลงทุนที่มาจากฝั่งตะวันตก ได้แก่ ฝรั่งเศส อเมริกาเหนือ และยุโรป มีสัดส่วนการเคยใช้บริการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่านักลงทุนจากประเทศแถบอาเซียน

โดยนักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินกิจการประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ขอใช้บริการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์มีสัดส่วนของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติที่ขอใช้บริการจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่าประเภทธุรกิจบริการหรืออุตสาหกรรมเบา

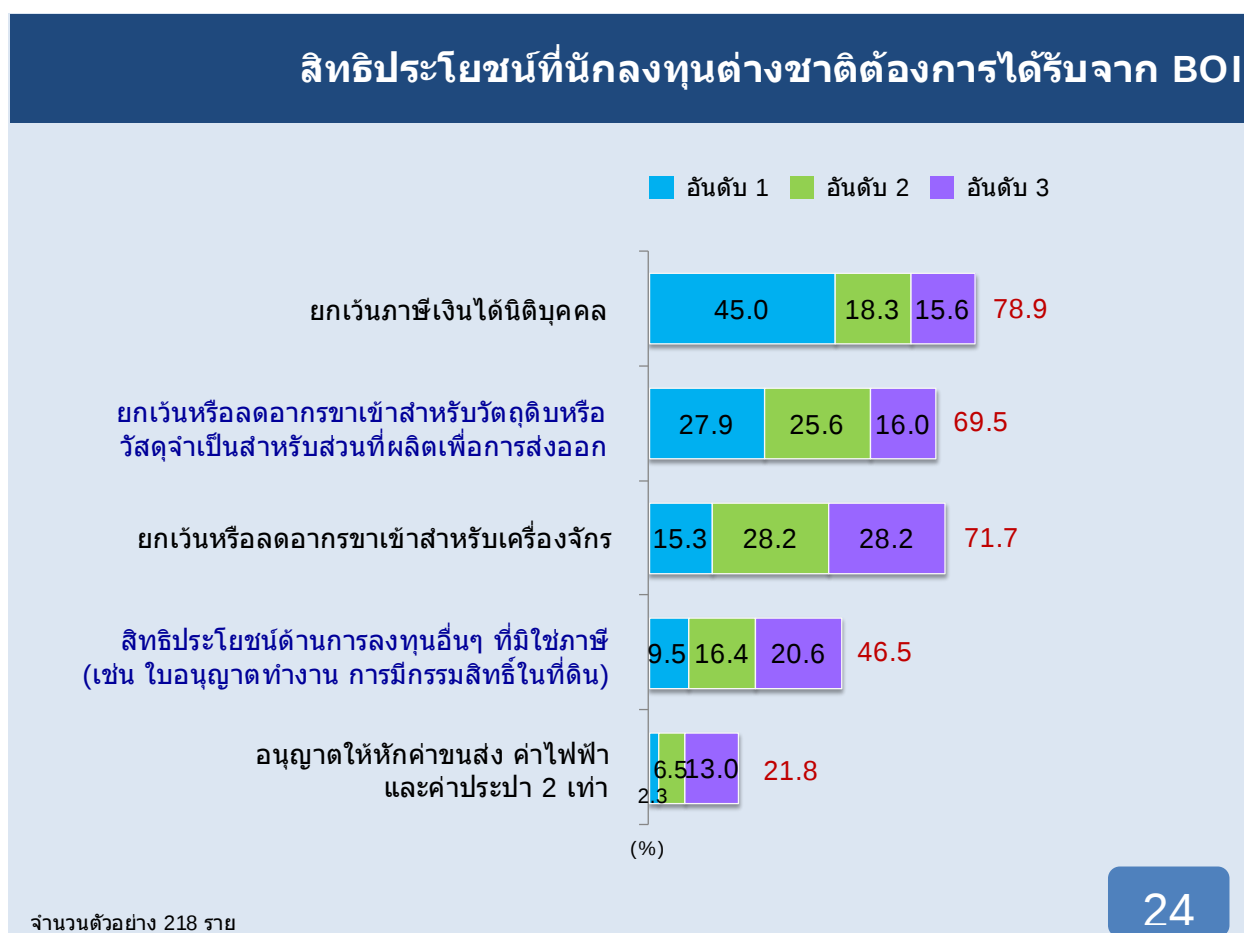
สำหรับด้านการบริการที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนโดยทำการเปรียบเทียบผลการสำรวจกับปี 2010 พบว่านักลงทุนต่างชาติมีระดับความพึงพอใจลดลงอย่างเห็นได้ชัดในทุกประเด็นด้านการบริการ ได้แก่ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านการให้บริการอย่างครบวงจร และด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยแต่ละประเด็นย่อยดังกล่าวมีสัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติพึงพอใจลดลงมากกว่าร้อยละ 10 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความรวดเร็วในการให้บริการด้านต่างๆที่มีสัดส่วนของผู้ใช้บริการพึงพอใจไม่ถึงครึ่งหนึ่ง (42.1 %)

เมื่อสอบถามนักลงทุนต่างชาติถึงแนวทาง/ทิศทาง/มาตรการที่ต้องการให้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีส่วนช่วยในการดำเนินการ เนื่องจากจะส่งผลดีกับภาคการลงทุนและรายได้ผลประโยชน์โดยรวมมากขึ้น พบว่านักลงทุนต่างชาติต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนส่งเสริมในเรื่องการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุด โดยมีสัดส่วนของนักลงทุนที่มีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 45.0 ซึ่งมีสัดส่วนของความต้องการโดยรวม 3 ลำดับเท่ากับร้อยละ 78.9

รองลงมา คือ เรื่องของการลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและเครื่องจักร เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีราคาต้นทุนที่ถูกกว่าประเทศไทยมาก ดังนั้นบางมาตรการที่รัฐบาลกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นการช่วยให้นักลงทุนเลือกใช้วัตถุดิบในประเทศไทยมากกว่าการนำเข้าน่าจะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกว่า จึงเสนอให้พิจารณาผลที่ต้นทุนและปลายทางเพื่อให้ประเทศไทยอยู่ในจุดที่มีศักยภาพในการแข่งขันคู่เทียบเคียงได้มากที่สุด

ทั้งนี้ผลการสำรวจเมื่อวิเคราะห์ผลเฉพาะนักลงทุนต่างชาติที่ระบุเฉพาะอันดับที่ 1 หรือรวม 3 อันดับยังคงสามารถหาข้อสรุปได้เช่นเดิมว่า สิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนต่างชาติต้องการได้รับจาก BOI รองลงมาจากการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ การยกเว้น/ลดอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ/วัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออก โดยมีสัดส่วนของนักลงทุนที่มีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 27.9 ซึ่งมีสัดส่วนของความต้องการโดยรวม 3 ลำดับเท่ากับร้อยละ 69.5 และยกเว้นหรือลดอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร โดยมีสัดส่วนของนักลงทุนที่มีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 15.3 และมีความต้องการโดยรวม 3 ลำดับเท่ากับร้อยละ 71.7

ภาพที่ 24 แสดงสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนต่างชาติต้องการได้รับจาก BOI

บทที่ 5

บทวิเคราะห์การสำรวจความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2553

ภาพรวมของมูลค่าการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นในปี 2553

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่ตอบกลับจำนวนทั้งสิ้น 404 บริษัท ปรากฏข้อค้นพบที่สำคัญของกลุ่มนักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามประจำปี 2554 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนใหม่ของนักลงทุนต่างชาติได้ข้อค้นพบดังตารางที่แสดง

ตารางที่ 2 แสดงมูลค่าการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2553

(หน่วย: ล้านบาท)

ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนบริษัท (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t-Stat	
บริษัทที่กรอกข้อมูลถูกต้องทั้งหมด	140	204.64	438.73		
บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	7	30.36	17.45	-4.31	***
บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	133	213.82	38.87		
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติต่ำกว่าร้อยละ 50	15	121.11	64.48	-1.24	
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	118	217.25	42.65		

หมายเหตุ

- *** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 1%
- ** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%
- * แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 10%

สามารถสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมูลค่าการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ในปี 2553 ได้ดังนี้

- ❶ มูลค่าการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นในแต่ละบริษัทโดยเฉลี่ยเท่ากับ 205 ล้านบาท
- ❷ เมื่อแยกพิจารณาตามประเภทของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI พบว่าบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI มีมูลค่าการลงทุนใหม่รวมเกิดขึ้นโดยเฉลี่ยเท่ากับ 214 ล้านบาท ขณะที่บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI มีมูลค่าการลงทุนใหม่รวมเกิดขึ้นโดยเฉลี่ยเท่ากับ 30 ล้านบาท จากผลจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบที (t-test)¹ พบว่ามูลค่าการลงทุนรวมที่เกิดขึ้นโดยเฉลี่ยระหว่างกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 1% โดยบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI มีมูลค่าการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมาสูงกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างมาก

- ๕ หากเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติน้อยกว่าร้อยละ 50 หรือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทย กับบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติเกินกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 หรือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ แม้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ จะมีระดับการลงทุนใหม่รวมที่เกิดขึ้นสูงกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทย แต่ด้วยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่สูง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่พบจึงไม่นับสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

5.1 แนวทางในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุน ปี 2554

การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มบริษัทในส่วนนี้ คณะผู้วิจัยจะพิจารณาจากทั้งข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้งของการมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนใน 4 ด้านสำคัญ คือ

ด้านที่หนึ่ง

บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน หรือเป็นบริษัทข้ามชาติ (Multinational corporations, MNCs) ก่อให้เกิดการถ่ายทอด (Knowledge spillovers/Transfer of technology) ความรู้/เทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการในประเทศ โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือที่เป็นบริษัทข้ามชาติ มักถูกเชื่อว่ามีแนวโน้มในการคิดนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มากกว่า

ด้านที่สอง

บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีแรงจูงใจจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เป้าหมายที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยผลของการส่งเสริมการลงทุนถูกเชื่อว่า จะช่วยกระจายความเจริญทางอุตสาหกรรม (Industrial decentralization) และช่วยไม่ให้อุตสาหกรรมกระจุกตัวอยู่แต่ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

ด้านที่สาม

บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะช่วยให้เกิดการแข่งขัน (Competition) ในตลาดเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมที่มีลักษณะของตลาดผูกขาดอยู่เดิม โดยการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นนี้ จะมีส่วนผลักดันให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและแข่งขันผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมีความหลากหลาย เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้ดีขึ้น

ด้านที่สี่

มาตรการส่งเสริมการลงทุน

อาจมีลักษณะที่เอื้อต่อธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเงินทุนเป็นจำนวนมากหรือใช้ปัจจัยทุนเข้มข้น (Capital-intensive industries) มากกว่าธุรกิจขนาดเล็กที่มีเงินทุนน้อยหรือใช้ปัจจัยแรงงานเข้มข้น (Labor-intensive industries) นอกจากนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุน ยังอาจมีลักษณะที่เอื้อต่ออุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import substitution industries) ซึ่งมีความได้เปรียบหรือได้รับการคุ้มครองอยู่แล้วจากมาตรการกีดกันทางการค้า เช่น ภาษีศุลกากร อยู่แล้ว ในกรณีนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนอาจไม่มีความจำเป็นมากนัก

แต่ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ที่ได้ของการศึกษานี้ยังอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่สำคัญคือ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามที่บริษัทตอบกลับมา ซึ่งอาจไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของประชากรบริษัทที่อยู่ในประเทศไทยอย่างแท้จริง ผลการวิเคราะห์ที่ได้จึงเป็นเพียงการประมาณการให้เห็นลักษณะของแต่ละกลุ่มบริษัทที่สนใจของการศึกษา ซึ่งอาจมีความเหมือนหรือมีความแตกต่างอย่างมากจากข้อมูลของประชากรบริษัทที่แท้จริง ดังนั้นผู้ที่นำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้วิเคราะห์หรืออ้างอิงต่อไปนั้น จึงควรต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ จากข้อมูลที่จัดเก็บ สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ในแต่ละด้านข้างต้น ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง: การถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี

เนื่องจากการวัดระดับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีจากบริษัทที่ลงทุนในประเทศไทย ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำได้ ดังนั้นการศึกษานี้ใช้ตัวชี้วัดระดับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีในหลายลักษณะ ดังนี้ หนึ่ง จำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับสะสมจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแสดงถึงการคิดค้นความรู้/เทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้นในบริษัท สอง สัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวม (ทุน) ต่อจำนวนแรงงานที่ใช้ในบริษัท และ สาม สัดส่วนแรงงานฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือที่ใช้ในบริษัท โดยทั้งสองตัวชี้วัดอันหลังดังกล่าว จะแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ มีลักษณะที่ใช้ปัจจัยทุนเข้มข้น (Capital intense) หรือใช้ปัจจัยแรงงานฝีมือเข้มข้น (Skilled-labor intense) ซึ่งทั้งปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงานฝีมือล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยต่อไปในอนาคต

1) จำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับสะสมจนถึงปัจจุบัน แสดงถึงการคิดค้นความรู้/เทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้นในบริษัท

ค่าเฉลี่ยของจำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับสะสมจนถึงปัจจุบันของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทยกับของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ ไม่พบความแตกต่างที่มี

นัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับสะสมของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติจะอยู่ในระดับที่สูงกว่าก็ตาม

ดังนั้นผลการศึกษาที่พบในส่วนนี้ชี้ให้เห็นว่า บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมมีจำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับสะสมจนถึงปัจจุบันโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งอาจชี้ให้เห็นถึงผลของการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจากบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI

2) สัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวม (ทุน) ต่อจำนวนแรงงานที่ใช้ในบริษัท

จากสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานที่ใช้ในบริษัท โดยทั้งนี้คณะผู้ศึกษาได้ใช้มูลค่าสินทรัพย์รวมในการวัดมูลค่าปัจจัยทุนที่ใช้ในแต่ละบริษัท เป็นที่น่าแปลกใจที่บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI มีสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานที่ใช้โดยเฉลี่ย 2.67 ล้านบาทต่อคน ต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมที่มีค่าเฉลี่ย 4.82 ล้านบาทต่อคน แต่ทั้งนี้เนื่องจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่อยู่ในระดับสูง จึงทำให้ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทยกับกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติพบว่า ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานระหว่างกลุ่ม ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แม้บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ จะมีสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานสูงกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นนักลงทุนคนไทย ผลที่พบในส่วนนี้ไม่อาจชี้ว่า บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติหรือบริษัทที่ได้รับการส่งเสริม จะใช้ปัจจัยทุนหรือใช้ปัจจัยทุนเข้มข้นกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทยหรือบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม

ตารางที่ 3 แสดง สัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานที่ใช้ในบริษัท

(หน่วย: ล้านบาท/คน)

ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนบริษัท (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t-Stat	
บริษัทที่กรอกข้อมูลถูกต้องทั้งหมด	298	2.97	6.05		
บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	40	4.82	1.92	1.11	
บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	254	2.67	0.28		
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติต่ำกว่าร้อยละ 50	49	2.45	0.43	-1.21	
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	224	3.20	0.45		

หมายเหตุ

- *** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 1%
- ** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%
- * แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 10%

3) สัดส่วนแรงงานฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือที่ใช้ในบริษัท

โดยทั้งสองตัวชี้วัดดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ มีลักษณะที่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยทุนเข้มข้น (Capital intense) หรือใช้ปัจจัยแรงงานฝีมือเข้มข้น (Skilled-labor intense) ซึ่งทั้งปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงานฝีมือล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยต่อไปในอนาคต

เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนแรงงานฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือที่ใช้ในบริษัท ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI กับกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม และระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทยกับกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติ ดังนั้นผลการศึกษาที่พบในส่วนนี้จึงชี้ว่า การใช้ปัจจัยแรงงานเข้มข้นในการผลิตไม่ได้มีความแตกต่างกันระหว่างทั้งสองกลุ่มบริษัทที่พิจารณา

ตารางที่ 4 แสดง สัดส่วนแรงงานฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือที่ใช้ในบริษัท

(หน่วย: บริษัท)

ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนบริษัท (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t-Stat	
บริษัทที่กรอกข้อมูลถูกต้องทั้งหมด	234	2.65	6.14		
บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	14	4.43	1.45	1.10	
บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	218	2.56	0.42		
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติต่ำกว่าร้อยละ 50	39	2.33	0.48	-0.70	
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	178	2.82	0.51		

หมายเหตุ

- *** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 1%
- ** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%
- * แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 10%

ด้านที่สอง: การกระจายความเจริญทางอุตสาหกรรม

หนึ่งในเป้าหมายสำคัญของ BOI คือการกระจายความเจริญทางอุตสาหกรรม โดยเขตการลงทุนได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 เขต คือ เขตการลงทุนที่ 1 ซึ่งคือพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล (6 จังหวัด) เขตการลงทุนที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย 12 จังหวัด และเขตการลงทุนที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดอื่นๆ ที่เหลือ ซึ่งยังถือว่าเป็นกลุ่มจังหวัดที่ยังต้องการรับการพัฒนาทางอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก เขตการลงทุนที่ 2 และ 3 (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขตการลงทุนที่ 3) จึงมักเป็นพื้นที่เป้าหมายของการส่งเสริม จากข้อมูลที่จัดเก็บได้ (ตารางที่ 5) พบว่า บริษัทที่กรอกข้อมูลอยู่ในพื้นที่เขตการลงทุนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 42 ของบริษัททั้งหมด อยู่ในพื้นที่เขตการลงทุนที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 43 และอยู่ในพื้นที่เขตการลงทุนที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 15 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า บริษัทส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามกลับมา ค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ในเขตการลงทุนที่ 1 และ 2

โดยทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลแยกเป็นกลุ่มบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมและกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม ผลที่พบมีความน่าสนใจกล่าวคือ บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 45 อยู่ในพื้นที่เขตการลงทุนที่ 1 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 35 อยู่ในพื้นที่เขตการลงทุนที่ 2 แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณากลุ่มบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมพบว่า ร้อยละ 43 ของบริษัทอยู่ในเขตการลงทุนที่ 2 ถัดมาร้อยละ 41 อยู่ในเขตการลงทุนที่ 1 และร้อยละ 16 อยู่ในเขตการลงทุนที่ 3 ดังนั้นจากข้อมูลที่ปรากฏจึงอาจชี้ให้เห็นถึง ผลของมาตรการส่งเสริม

รายงานฉบับผู้บริหาร
รายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554

การลงทุนที่ได้สร้างแรงจูงใจให้กับบริษัทลงทุนเพิ่มขึ้นในเขตการลงทุนที่ 2 มากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม แต่ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าเขตการลงทุนที่ 3 กลับมีสัดส่วนของบริษัทที่ลงทุนน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม และอยู่ในระดับที่น้อยกว่าเขตการลงทุนที่ 2 อย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงโอกาสที่ยังมีอีกมากในการส่งเสริมการลงทุนในเขตการลงทุนที่ 3

เมื่อพิจารณาข้อมูลระหว่างบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติกับบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทย ผลที่ได้ชี้ว่า บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยจะอยู่ในเขตพื้นที่การลงทุนที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 48) และรองลงมาจึงเป็นเขตพื้นที่การลงทุนที่ 2 (คิดเป็นร้อยละ 39) ในขณะที่บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติอยู่ในเขตพื้นที่การลงทุนที่ 2 มากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 45) รองลงมาจึงเป็นเขตพื้นที่การลงทุนที่ 1 (คิดเป็นร้อยละ 38)

ตารางที่ 5 แสดง เขตการลงทุนของบริษัท จำแนกตามบริษัทที่ได้รับ และไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และจำแนกตามสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

เขตการลงทุน	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
เขต 1 (6 จังหวัด)	168	41.58
เขต 2 (12 จังหวัด)	174	43.07
เขต 3 (58 จังหวัด)	62	15.35
รวม	404	100

เขตการลงทุน	บริษัทที่ไม่ได้รับ การส่งเสริมจาก BOI	ร้อยละ	บริษัทที่ได้รับ การส่งเสริมจาก BOI	ร้อยละ
เขต 1 (6 จังหวัด)	25	45.45	120	41.1
เขต 2 (12 จังหวัด)	19	34.55	126	43.15
เขต 3 (58 จังหวัด)	11	20	46	15.75
รวม	55	100	292	100

เขตการลงทุน	บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติ ต่ำกว่าร้อยละ 50	ร้อยละ	บริษัทที่มีผู้ถือหุ้น ต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	ร้อยละ
เขต 1 (6 จังหวัด)	31	48.44	108	38.43
เขต 2 (12 จังหวัด)	25	39.06	126	44.84
เขต 3 (58 จังหวัด)	8	12.5	47	16.73
รวม	64	100	281	100

ด้านที่สาม การแข่งขันในตลาด

หนึ่งในข้อสนับสนุนที่สำคัญของการมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนคือ บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะช่วยให้เกิดการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและแข่งขันผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมีความหลากหลาย แต่ทั้งนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ให้นั้นอาจมีผลตรงข้าม หากการส่งเสริมการลงทุนได้ให้แก่ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีอำนาจตลาด ที่ได้รับประโยชน์จากการประหยัดขนาด (Economies of scale) อยู่แล้ว ในกรณีนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนอาจยังเป็นการสร้างความได้เปรียบแก่ผู้ประกอบการขนาดใหญ่และลดโอกาสที่จะมีผู้แข่งขันรายใหม่จะเข้าสู่ตลาดก็เป็นได้

เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดของบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนแบ่งของตลาดโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมกับกลุ่มบริษัทที่ได้รับการส่งเสริม ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ยส่วนแบ่งตลาดในแต่ละกลุ่ม ดังนั้นจากข้อมูลที่ปรากฏไม่พบหลักฐานที่ชี้ว่า บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI จะมีส่วนแบ่งตลาดหรือมีอำนาจตลาดแตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมแต่อย่างใด

แต่ทั้งนี้เป็นที่สังเกตว่า หากเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยกับกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติจะมีส่วนแบ่งในตลาดโดยเฉลี่ยที่ประมาณร้อยละ 32 ซึ่งสูงกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มีส่วนแบ่งในตลาดโดยเฉลี่ยที่ประมาณร้อยละ 20 โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ (ที่ระดับ 5%)

ตารางที่ 6 แสดง ส่วนแบ่งของบริษัทในตลาด

(หน่วย: เปอร์เซนต์)

ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนบริษัท (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t-Stat	
บริษัทที่กรอกข้อมูลถูกต้องทั้งหมด	178	30.14	23.52		
บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	15	25.73	7.23	-0.75	
บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	162	30.55	1.82		
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติต่ำกว่าร้อยละ 50	26	20.48	3.73	-2.33	**
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	142	32.23	2.05		

หมายเหตุ

*** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 1%

** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%

รายงานฉบับผู้บริหาร
รายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554

* แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 10%

หากพิจารณาจากระดับการแข่งขันทางการค้าที่บริษัทเผชิญ พบว่า บริษัทเผชิญกับระดับการแข่งขันทางการค้าโดยเฉลี่ยในช่วงรุนแรงเล็กน้อยถึงรุนแรง เมื่อแยกพิจารณาเพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมกับกลุ่มบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมพบว่า บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจะเผชิญกับการแข่งขันในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่า บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมมักอยู่ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่มีระดับการแข่งขันรุนแรงน้อยกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม (แม้ว่าค่าเฉลี่ยของส่วนแบ่งในตลาดของบริษัทในแต่ละกลุ่มจะไม่แตกต่างกันก็ตาม) นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยกับกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ กลับไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแต่อย่างใด ดังนั้นจากข้อมูลที่ปรากฏจึงไม่พบหลักฐานที่บ่งชี้ว่า บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักส่วนใหญ่เป็นต่างชาติจะเผชิญกับระดับการแข่งขันที่รุนแรงกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทย

ตารางที่ 7 แสดง ระดับการแข่งขันทางการค้าที่บริษัทเผชิญ

(1 = รุนแรงอย่างมาก 2 = รุนแรง 3 = รุนแรงเล็กน้อย 4 = ไม่รุนแรง 5 = ไม่รุนแรงเลย)

ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนบริษัท (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t-Stat	
บริษัทที่กรอกข้อมูลถูกต้องทั้งหมด	311	2.36	0.85		
บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	26	2.08	0.17	-1.73	*
บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	277	2.38	0.05		
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติต่ำกว่าร้อยละ 50	48	2.33	0.13	-0.22	
บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	237	2.36	0.05		

หมายเหตุ

*** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 1%

** แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%

* แสดงถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 10%

สำหรับกลยุทธ์การตลาดของบริษัท บริษัทส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) พบว่า ใช้กลยุทธ์การตลาดที่เน้นการแข่งขันด้านคุณภาพของสินค้าและการให้บริการ รองลงมาจึงเป็นการสร้างสินค้าที่มีความโดดเด่น (ร้อยละ 14) และการแข่งขันด้านราคา (ร้อยละ 10) แต่ทั้งนี้ มีข้อยกเว้นสำหรับกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่พบว่า กลยุทธ์การแข่งขันด้านคุณภาพของสินค้าและการให้บริการยังเป็นกลยุทธ์ที่บริษัทส่วนใหญ่เลือกใช้ แต่กลยุทธ์การแข่งขันด้านราคากลับเป็นกลยุทธ์อันดับสอง แทนที่กลยุทธ์การตลาดการแข่งขันด้านการสร้างสินค้าที่มีความโดดเด่น

ตารางที่ 8 แสดง กลยุทธ์การตลาดของบริษัท

กลยุทธ์การตลาดของบริษัท	จำนวนบริษัทที่ให้ข้อมูล	ร้อยละ
แข่งขันด้านราคา	21	9.81
แข่งขันด้านการสร้างสินค้าที่มีความโดดเด่น	31	14.49
แข่งขันด้านคุณภาพของสินค้าและการให้บริการ	160	74.77
อื่นๆ	2	0.93
รวม	214	100

กลยุทธ์การตลาดของบริษัท	บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	ร้อยละ	บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	ร้อยละ
แข่งขันด้านราคา	2	13.33	18	9.09
แข่งขันด้านการสร้างสินค้าที่มีความโดดเด่น	3	20	28	14.14
แข่งขันด้านคุณภาพของสินค้าและการให้บริการ	10	66.67	150	75.76
อื่นๆ	0	0	2	1.01
รวม	15	100	198	100

กลยุทธ์การตลาดของบริษัท	บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติต่ำกว่าร้อยละ 50	ร้อยละ	บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติอย่างต่ำร้อยละ 50	ร้อยละ
แข่งขันด้านราคา	5	19.23	15	8.57
แข่งขันด้านการสร้างสินค้าที่มีความโดดเด่น	4	15.38	27	15.43
แข่งขันด้านคุณภาพของสินค้าและการให้บริการ	17	65.38	131	74.86

อื่นๆ	0	0	2	1.14
รวม	26	100	175	100

ด้านที่สี่: การเอื้อต่อธุรกิจขนาดใหญ่

มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ออกมานั้น อาจเป็นนโยบายที่เอื้อต่อธุรกิจขนาดใหญ่ที่ใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากหรือที่ใช้ปัจจัยทุนเข้มข้น (Capital intensive) มากกว่าธุรกิจขนาดเล็กที่มีเงินทุนน้อยหรือที่ใช้ปัจจัยแรงงานเข้มข้น (Labour intensive) นอกจากนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุน ยังอาจเอื้อต่อธุรกิจที่เน้นการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import substitution industries) ซึ่งได้เปรียบจากการคุ้มครองด้วยมาตรการกีดกันทางการค้า เช่น ภาษีศุลกากร อยู่แล้ว

โดยทั้งนี้ เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มบริษัทที่ได้รับและไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI โดยแบ่งตามสัดส่วนทุน (มูลค่าสินทรัพย์) ต่อจำนวนแรงงานสูงกว่าหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของข้อมูล ผลจากการสำรวจพบว่า บริษัทที่มีสัดส่วนทุนต่อจำนวนแรงงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยได้รับการส่งเสริมจาก BOI (ร้อยละ 88) ในสัดส่วนที่สูงกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนทุนต่อจำนวนแรงงานสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย ดังนั้นจากข้อมูลที่ปรากฏจึงไม่พบว่า มาตรการส่งเสริมการลงทุนมีลักษณะที่เอื้อต่อธุรกิจขนาดใหญ่ที่ใช้ปัจจัยทุนเข้มข้นแต่อย่างใด

ตารางที่ 9 แสดง ประเภทธุรกิจที่เอื้อต่อการสนับสนุนจาก BOI

มูลค่าสินทรัพย์ต่อจำนวนแรงงาน	บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	ร้อยละ	บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	ร้อยละ
บริษัทที่มีสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานน้อยกว่าค่าเฉลี่ย	26	11.61	198	88.39
บริษัทที่มีสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์รวมต่อจำนวนแรงงานมากกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย	14	20	56	80
บริษัทที่มีรายได้จากตลาดในประเทศน้อยกว่าร้อยละ 50	9	6.16	137	93.84
บริษัทที่มีรายได้จากตลาดในประเทศมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50	30	18.18	135	81.82

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะจากที่ได้รับจากผลการศึกษา

ข้อมูลจากการสำรวจความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2554 ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาเชิงประจักษ์เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI กับบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติกับบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทยใน 4 ด้านสำคัญ ที่เป็นข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้งของการมีมาตรการส่งเสริมการลงทุน ผลการศึกษาที่ได้สามารถสรุปดังนี้

หนึ่ง ด้านการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี

บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมพบว่า มีจำนวนสิทธิบัตร (Patent) ที่ได้รับสะสมโดยเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งอาจแสดงให้เห็นถึงระดับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีที่มีมากกว่า แต่เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์ (แสดงถึงปัจจัยทุน) ต่อจำนวนแรงงาน และสัดส่วนแรงงานฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือที่ใช้ไม่พบว่า บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมหรือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นต่างชาติจะมีการใช้ปัจจัยทุนหรือปัจจัยแรงงานเข้มข้นแตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมหรือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นหลักเป็นคนไทยแต่อย่างใด ดังนั้นหาก BOI ต้องการผลักดันให้บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีการใช้ปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงานฝีมือเข้มข้น BOI อาจพิจารณาออกข้อหนดหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการขอรับการส่งเสริมในส่วนนี้เพิ่มเติมจากที่มีในปัจจุบัน

สอง ด้านการกระจายความเจริญทางอุตสาหกรรม

ผลของการส่งเสริมการลงทุนได้สร้างแรงจูงใจให้บริษัทลงทุนเพิ่มขึ้นในเขตการลงทุนที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม แต่ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า สัดส่วนของบริษัทที่ลงทุนในเขตการลงทุนที่ 3 กลับมีสัดส่วนที่น้อยลง ดังนั้นหากต้องการเน้นการลงทุนในเขตการลงทุนที่ 3 มากกว่าที่เป็นอยู่ BOI อาจพิจารณาเพิ่มมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตนี้หรืออาจพิจารณาลดมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตการลงทุนที่ 2 บ้างก็เป็นได้

สาม ด้านการเพิ่มการแข่งขันในตลาด

จากข้อมูลที่ได้เก็บได้ไม่พบว่า บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจะมีส่วนแบ่งในตลาดที่แตกต่างกับบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมแต่อย่างใด แต่ทั้งนี้ บริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริมกลับเผชิญกับการแข่งขันในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งอาจแสดงว่า บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมมักอยู่ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่มีระดับการแข่งขันรุนแรงน้อยกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการส่งเสริม นอกจากนี้ บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ มีส่วนแบ่งในตลาดโดยเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทย โดยบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทย มีสัดส่วนการใช้กลยุทธ์การแข่งขันด้านราคาสูงกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ ดังนั้นหากมาตรการส่งเสริมการลงทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันทางในตลาดมากขึ้น BOI อาจเน้นการสนับสนุนแก่บริษัทหรือผู้ประกอบการที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มักเสียเปรียบในด้านส่วนแบ่งในตลาดและเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ

สี่ ด้านการเอื้อต่อธุรกิจขนาดใหญ่

มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ให้นั้นไม่พบว่า มีลักษณะที่เอื้อต่อธุรกิจขนาดใหญ่ที่ใช้ปัจจัยทุนเข้มข้นแต่อย่างใด แต่อาจมีลักษณะที่เอื้อต่อธุรกิจที่เน้นการผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศหรือเพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งอาจเป็นข้อสังเกตหนึ่งที่ BOI นำมาใช้ประกอบในการพิจารณากำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนต่อไปในอนาคต

บทที่ 7

ข้อเสนอแนะจากที่ได้รับ จากการจัดสัมมนาเพื่อแถลงผลการศึกษา

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554 ทาง BOI ได้มีการจัดสัมมนาเพื่อแถลงผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554 ในวันศุกร์ที่ 2 กันยายน 2554 เวลา 09:00 – 12:00 น. ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชัน ห้อง Venus Room ชั้น 3 โดยมีผู้ร่วมงานประกอบไปด้วย 1) กลุ่มผู้ประกอบการทั่วไป 2) กลุ่มผู้สื่อข่าว/สื่อมวลชน 3) หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่สนใจและมีความเกี่ยวข้อง และ 4) กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา/ประชาชนทั่วไป จำนวน 180 ราย โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดงาน ดังนี้

เพื่อชี้แจงข้อมูลให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบผลรายงานผลการศึกษาความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปได้รับทราบผลรายงานการศึกษาประจำปี 2554 โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มระดับการรับรู้และสร้างความเข้าใจที่มีต่อทิศทางการลงทุนในปัจจุบันได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จากการจัดงานสัมมนาผลการศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย ประจำปี 2554 ทางทีมที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มระดับความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางด้านสิทธิประโยชน์ ปัจจัยทางด้านการผลิต ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานนั้นเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยในเชิงลบ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยของนักลงทุนต่างชาติ พบว่า สถานการณ์การเมืองไทย เป็นปัจจัยเชิงลบ ที่มีผลต่อนักลงทุนมากที่สุด ดังนั้นภาพลักษณ์ของรัฐบาล ตลอดจนนโยบายต่างๆ ที่มีออกมาจากทางภาครัฐนั้น ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในประเทศไทยของนักลงทุนต่างชาติทั้งสิ้น ซึ่งการเพิ่มระดับความน่าเชื่อถือของนักลงทุนต่างชาติควรเริ่มตั้งแต่การปรับภาพลักษณ์ของรัฐบาลให้มีความโปร่งใส เชื่อถือได้ สร้างความปรองดองของคนภายในประเทศ

ขณะที่ทางภาครัฐควรมีบทบาทในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ลดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย เช่น คุณภาพฝีมือแรงงาน อัตราการค้าจ้าง การประท้วงของแรงงานไทย เป็นต้น อีกทั้งมุ่งเสริมทักษะทางด้านภาษา เพื่อการแก้ไขปัญหาทางด้านการสื่อสารทางธุรกิจ (ภาษาอังกฤษ จีน เป็นต้น)

ข้อเสนอแนะเพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย

1. การจัดงานบีโอไอแฟร์ 2011 ตามแนวคิด Going Green for the Future โลกสดใส ไทยยั่งยืน เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยอย่างยั่งยืน
2. ด้านโทรคมนาคม ด้านโลจิสติกส์ ควรมุ่งเน้นเรื่องสิทธิประโยชน์ของบริษัทที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมให้ได้รับสิทธิเหมือนอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม
3. ด้านฝีมือแรงงาน มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อรักษาการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม
4. สนับสนุนให้องค์กรประเภทภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะสมาคมธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรมต่างๆ บทบาทนำในการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานวิถีกกลุ่ม เน้นการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์
5. กำหนดนโยบาย/มาตรการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงอุตสาหกรรม โครงการยกระดับขีดความสามารถอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ (2553-2557) มีเป้าหมายในการพัฒนามุ่งอุตสาหกรรมเป้าหมาย เจาะลึกเทคโนโลยีเต็มส่วนขาด สร้างความยั่งยืน โดยเป้าหมายของโครงการในการรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศล้วนสอดคล้องกับประเภทธุรกิจที่ทางกลุ่มนักลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติกและภาชนะบรรจุภัณฑ์